

1 priedas.
2022–2030 m. Utenos regiono plėtros plano
SSGG ryšių aprašymas.

UTENOS REGIONE SPREŠTINOS PROBLEMOS:

1. NEPAKANKAMA SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ KOKYBĖ IR PRIEINAMUMAS

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>ST1) Teikiamų socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų įvairovė; ST2) Žmogiškieji išteklių: darbuotojų išsilavinimas, kompetencija, patirtis; ST3) Socialinio darbo metodinio centro veikla sudaro galimybes socialinio darbo specialistams kelti kvalifikaciją; ST4) Gyventojų atvirumas savanoriškai veiklai; ST5) Modernizuojamos sveikatos priežiūros įstaigos, diegiamos naujos technologijos; ST6) Regione yra laisvo (nekilnojamojo) turto viešųjų paslaugų teikimui ir socialinio būsto pritaikymui.</p>	<p>SL1) Nepatenkinamas socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems ir sutrikusio intelekto vaikams bei jų šeimoms poreikis bei paslaugų šeimai ir vaikams, psichologinės pagalbos paslaugų, trumpalaikio apgyvendinimo ir globos šeimose paslaugų poreikis; SL2) Netolygus socialinių paslaugų tinklas; SL3) Didelis savižudybių skaičius; SL4) Didelis sergamumas kraujotakos sistemos ligomis; SL5) Viešojo transporto sistema neišplėtotą, sunku nuvykti iki kliento ir klientui į įstaigą; SL6) Tinkamų patalpų trūkumas sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų teikimui; SL7) Menka laisvų būstų pasiūla; SL8) Nėra patenkinami visų asmenų ir šeimų, besikreipiančių dėl socialinių paslaugų, poreikiai; SL9) Nepakankamos socialinių paslaugų, teikiamų tam tikroms tikslinėms grupėms, apimtys ir didėjanti socialinė atskirtis.</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>GR1) Blogėjanti visuomenės sveikata; GR2) Kvalifikuotų sveikatos priežiūros (visų sričių) specialistų nutekėjimas į užsienį ir kitas šalies teritorijas; GR3) Asmenų, turinčių įvairių priklausomybių, skaičiaus augimas; GR4) Dėl tinkamo sveikatos priežiūros sistemos paslaugų neprieinamumo didėjantis mirtingumas.</p>	<p>GA1) Augantis visuomenės susidomėjimas sveika gyvensena; GA2) Įvairių priklausomybių mažinimo bei savižudybių prevencijos programų Lietuvoje vykdymas ir plėtra; GA3) Nevyriausybinės organizacijos (NVO) ir bendruomenės įtraukti į kuo platesnį viešųjų paslaugų teikimą; GA4) Valstybės paramos priemonės pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms.</p>

Ryšių aprašymas (žiūr. 1 schema)

ST1 Pasinaudojant Regione esama teikiamų socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų įvairove, numatant atitinkamas priemones šių paslaugų tolygumui pagal poreikį užtikrinti, būtų sudarytos sąlygos padidinti nepatenkinamų atskirų rūšių socialinių paslaugų prieinamumą bei geriau patenkinti besikreipiančių poreikius, tuo pačiu prisidėti prie Lietuvoje vykdomų priklausomybių mažinimo bei savižudybių prevencijos programų įgyvendinimo, sumažinant asmenų, turinčių įvairių priklausomybių, skaičiaus augimo grėsmės pasireiškimą;

ST2 Esami žmogiškieji ištekliai (darbuotojų išsilavinimas, kompetencija) bei atitinkamoms paslaugoms būtinos infrastruktūros modernizavimas ir/ar optimizavimas sudaro tinkamas galimybes užtikrinti tolygų socialinių paslaugų tinklą, kuris pasitarnautų trūkstančių atskirų rūšių socialinių, psichologinių ir kt. paslaugų teikimui bei prisidėtų prie įvairių socialinių ir sveikatos priežiūros problemų bei socialinės atskirties mažinimo;

ST3 Esama Socialinio darbo metodinio centro bazė sudaro tinkamas sąlygas kelti kvalifikaciją, todėl į dalį viešųjų paslaugų įtraukus NVO ir bendruomenes bei numatant atitinkamas priemones, skirtas žmogiškųjų išteklių kvalifikacijai kėlimui, reikiamos įrangos ir/ar infrastruktūros įsigijimui, būtų prisidedama prie nepatenkinamų trūkstančių rūšių socialinių paslaugų teikimo. Pagal poreikį, subūrus kvalifikuotų specialistų mobilias komandas bei įsigijus tam reikiamą įrangą, būtų sudaromos sąlygos teikti paslaugas arčiau kliento, kas leistų užtikrinti tolygesnį socialinių paslaugų teikimą visame Regione. Mobilų komandų specialistai, įskaitant ir apmokytus NVO ir bendruomenių atstovus, pasinaudodami priklausomybių mažinimo ir savižudybių prevencijos programų vykdymo galimybe, padėtų sumažinti šių priklausomybių skaičiaus augimo Regione grėsmę;

ST4 Susiformavę bendruomeniniai ryšiai ir gyventojų atvirumas savanoriškai veiklai, pasinaudojant augančiu visuomenės susidomėjimu sveika gyvensena, sudaro tinkamas prielaidas įgyvendinti atitinkamas priemones bei išplėsti nepatenkinamų socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų apimtį, vykdyti prevencinį darbą, skatinti labiau domėtis sveika gyvensena, taip prisidedant prie

SL1 Dalį socialinių paslaugų teikiant NVO ir bendruomenėms bei užtikrinant šioms paslaugoms būtinos infrastruktūros, įrangos ir reikiamų kompetencijų poreikį, pagerėtų teikiamų paslaugų prieinamumas;

SL2 Prie tolygesnio socialinių paslaugų tinklo išsidėstymo prisidėtų NVO ir bendruomenių dalies viešųjų paslaugų teikimas;

SL3 Prie didelio savižudybių skaičiaus (kartu ir susijusių priklausomybių) mažinimo Regione prisidėtų priemonių skatinančių asmenų įtraukimą į Lietuvoje vykdomas priklausomybių mažinimo ir savižudybių prevencijos programas ir NVO/bendruomenių atliekama prevencinė ar šviečiamoji veikla;

SL4 Didelį sergamumą kraujotakos sistemos ligomis sumažintų atitinkamų priemonių, skirtų visuomenės sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymui, įgyvendinimas, užtikrinant pačios visuomenės didesnę dėmesį sveikai gyvensenai;

SL5 Neišplėtos viešojo transporto sistemos trūkumus vykstant iki kliento ar klientui į įstaigą, dalinai galima būtų kompensuoti dalies viešųjų paslaugų teikimą atskirose vietovėse teikiant NVO ir bendruomenėms organizacijoms, pritaikius šiems tikslams esamą laisvą (nekilnojamą) turtą pagal konkrečių paslaugų teikimui būtinus poreikius;

SL6 Tinkamų patalpų trūkumą sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų teikimui padėtų spręsti NVO ir bendruomenės, kurios dalį paslaugų galėtų teikti savo turimose patalpose ar organizuojant mobilias paslaugas;

SL7 Menką laisvų būstų pasiūlą galėtų nors iš dalies sumažinti savivaldybių turimų laisvų nenaudojamų patalpų įrengimas ir pritaikymas socialiniam būstui;

SL8 Socialinių paslaugų, dėl kurių kreipiasi asmenys ir šeimos, poreikių tenkinimo klausimą padėtų spręsti NVO ir bendruomenės bei kompleksiskai numatomos įgyvendinti šioms paslaugoms teikti būtinos infrastruktūros modernizavimo, įrangos įsigijimo ir/ar reikiamų kompetencijų įgijimo priemonės/veiksmai;

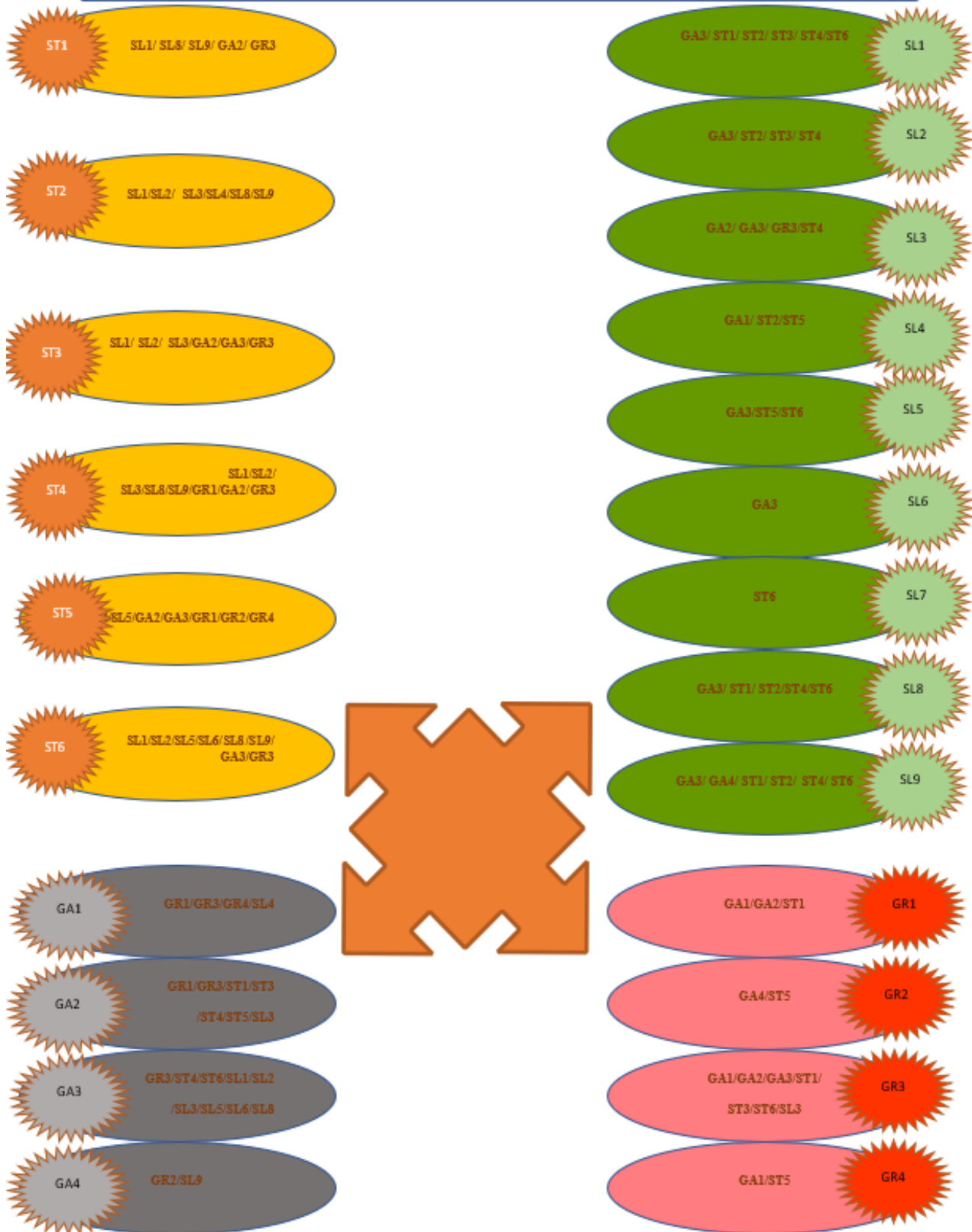
SL9 Dalį nepatenkinto socialinių paslaugų, teikiamų tam tikroms tikslinėms grupėms, poreikio apimčių ir su tuo susijusią didėjančią

<p>socialinių paslaugų tinklo, padengiančio didesnę dalį Regiono, plėtros, sumažinant blogėjančios visuomenės sveikatos grėsmę ir didėjančią socialinę atskirtį;</p> <p>ST5 Sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimas, naujų technologijų diegimas jose sudarys galimybes laiku diagnozuoti ligas ir taikyti efektyvesnius gydymo metodus bei prisidės prie didžiausio sergamumo kraujotakos ligomis mažinimo, didins paslaugų prieinamumą, tuo pačiu mažins augantį mirtingumą. Technologijų pagalba bus galimybė sumažinti klientų apsilankymų sveikatos priežiūros įstaigose būtinumą, skatinti pačius visuomenės narius domėtis savo sveikata ir sveika gyvensena. Modernizuotose, aprūpintose naujausiomis technologijomis sveikatos priežiūros įstaigose specialistų pasitenkinimas darbo kokybe ir aplinka mažins specialistų nutekėjimą iš Regiono;</p> <p>ST6 Pritaikius Regione esantį laisvą (nekilnojamąjį) turtą viešųjų paslaugų teikimui būtų sudaryta galimybė teikti trūkstamas socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas arčiau kliento, pagal poreikį optimizuoti esamą netolygų socialinių paslaugų tinklą, kas tuo pačiu ne tik dalinai padėtų spręsti neišplėtooto viešojo transporto tinklo bei patalpų, tinkamų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų teikimui trūkumo problemas, bet ir padidinti socialinių paslaugų, teikiamų tam tikroms tikslinėms grupėms, apimtį mažinant esamą socialinę atskirtį. Pritaikius šį turtą socialiniam būstui, pagerėtų pažeidžiamų visuomenės grupių gyvenimo sąlygos ir sumažėtų laukiančiųjų eilės.</p>	<p>socialinę atskirtį sumažintų NVO ir bendruomenių teikiamų paslaugų spektro išplėtimas bei būtinų šių paslaugų teikimui priemonių įgyvendinimas, taip pat dalis socialinių problemų būtų išspręsta taikant valstybės paramos priemones pirmąjį būstą išigyjančioms jaunoms šeimoms.</p>
	<p>GA1 Augantis visuomenės susidomėjimas sveika gyvensena ir paties asmens rūpinimasis savo sveikata, kompleksiškai įgyvendinant su tuo susijusias priemones, gali sumažinti blogėjančią visuomenės sveikatos rodiklį ir priklausomybių skaičiaus augimą, tuo pačiu ir dėl tinkamo sveikatos priežiūros sistemos paslaugų neprieinamumo didėjančią mirtingumą;</p> <p>GA2 Priklausomybių mažinimo bei savižudybių prevencijos programų vykdymas, kompleksiškai įgyvendinant su tuo susijusias priemones, Lietuvoje prisidėtų prie bendro visuomenės sveikatos rodiklio gerėjimo bei asmenų, turinčių priklausomybių, skaičiaus mažėjimo;</p>

GA3 Išplėtus viešųjų paslaugų, kurias gali teikti NVO ir bendruomenės apimtis, ir kompleksiskai įgyvendinant su tuo susijusias priemones, iš dalies būtų sprendžiamos priklausomybių skaičiaus augimo problemos;

GA4 Valstybės paramos priemonių paketas pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms bei kitų paslaugų kokybę gerinančių ir paslaugų prieinamumą didinančių priemonių įgyvendinimas, paskatintų jaunos specialistus likti gyventi Regione ir sumažintų kvalifikuotų sveikatos priežiūros specialistų nutekėjimą.

1. NEPAKANKAMA SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ KOKYBĖ IR PRIEINAMUMAS

Pagerinti socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir padidinti jų prieinamumą tikslinių ir pažeidžiamų asmenų grupėms

2. NEPAKANKAMA ŠVIETIMO PASLAUGŲ KOKYBĖ IR PRIEINAMUMAS

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>ST1) Didelė pasiūla įvairių neformalaus ugdymo programų, kuriose dalyvauja didesnė nei šalyje mokinių dalis;</p> <p>ST2) Didėjantis ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius ugdymo įstaigose;</p> <p>ST3) Dalyje ikimokyklinio ugdymo įstaigų yra laisvų vietų;</p> <p>ST4) Kuriami STEAM centrai;</p> <p>ST5) Prieinamas profesinis, aukštasis koleginis mokslas;</p> <p>ST6) Nemaža dalis gyventojų naudojami skaitmeninėmis technologijomis norėdami gauti viešąsias paslaugas;</p> <p>ST7) Visagino TVPMC įrengtas modernus sektorinis praktinio mokymo centras, kuriame programos pritaikomos pagal verslo poreikius;</p> <p>ST8) Išplėta Trečiojo amžiaus universitetų veikla.</p>	<p>SL1) Mažai mokinių renkasi mokytis profesinėse mokyklose;</p> <p>SL2) Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų infrastruktūra dar nepritaikyta vaikų su negalia ir specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų sėkmingam integravimui į ugdymo procesą. (specialistų, ugdymo priemonių, pasirengimo ir kt.) trūkumas;</p> <p>SL3) Nepakankamai optimizuotas bendrojo ugdymo įstaigų tinklas;</p> <p>SL4) Nepakankama ryšių infrastruktūros kokybė neužtikrina kokybiškų švietimo ir viešųjų paslaugų teikimo;</p> <p>SL5) Išaugęs mokinių skaičius iš socialiai problemišku šeimų;</p> <p>SL6) Neužtikrintos kokybiškos ikimokyklinio ugdymo paslaugos Regiono kaimiškose vietovėse (kai kuriose gyvenvietėse paslauga visai neteikiama, arba teikiama ne visą laiką), o vaikų pavėžėjimas iki miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų nėra užtikrintas;</p> <p>SL7) Menka švietimo paslaugų infrastruktūra ir modernios mokymo įrangos stygius ugdant specialistus inžinierinei pramonei, senstanti darbo rinkos praktinio mokymo centrų bazė.</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>GR1) Senstančios visuomenės negebėjimas prisitaikyti prie besikeičiančių ugdymo paslaugų;</p> <p>GR2) Netinkami gebėjimai naudoti ir naudotis inovatyviomis mokymo ir mokymosi formomis;</p> <p>GR3) Aukšti reikalavimai IT mokymų bazei.</p>	<p>GA1) Augantis visuomenės poreikis naudotis skaitmeninėmis technologijomis siekiant gauti viešąsias paslaugas;</p> <p>GA2) Valstybės mastu skatinamas švietimo įstaigų tinklo optimizavimas, įstaigų stambinimas;</p> <p>GA3) Valstybės dėmesys gamtos ir matematikos mokslams;</p> <p>GA4) e. paslaugų plėtra.</p>

Ryšių aprašymas (žiūr. 2 schema)

ST1 Didelė pasiūla įvairių neformalaus ugdymo programų, kuriose dalyvauja didelė regiono mokinių dalis tinkamai jas pritaikant ir į šį procesą integruojant su profesiniu mokymu susijusius mokymus, sudarytų prielaidas mokiniams geriau susipažinti, vertinti ir ateityje rinktis profesinį mokymą;

ST2 Didėjantis ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius ugdymo įstaigose; šiuos vaikus nuo mažens supažindinant su įdomiomis ir rinkoje paklausiomis profesijomis, bus pakloti tinkami pamatai šiems vaikams ateityje rinktis profesinį mokymą;

ST3 Tinkamai suregulavus ikimokyklinio ugdymo įstaigų užimtumo srautus ir nuvykimą iki įstaigų, galima pasinaudoti esančiomis laisvomis vietomis ir spręsti vietovių, kuriose trūksta ikimokyklinio ugdymo vietų ar jų visai nėra, problemas, ar teikiamos nekokybiškos ugdymo paslaugos, tinkamų paslaugų prieinamumo užtikrinimą. Prie tinkamo ikimokyklinio ugdymo įstaigų infrastruktūros panaudojimo ir kokybiškų paslaugų suteikimo prisidėtų ir šalies mastu skatinamas švietimo įstaigų tinklo optimizavimas, paliekant veikti įstaigas, galinčias užtikrinti tinkamiausią paslaugų kokybę ir jų pasiekiamumo užtikrinimą ugdytiniams;

ST4 Regione kuriami STEAM centrai per praktinį darbą laboratorijose padės mokykloms, kurioms trūksta tinkamos įrangos, o mokiniams leis įsisavinti inžinerinėms ir gamtamokslinėms profesijoms reikalingas žinias ir paskatins ateityje rinktis rinkoje paklausias, Regionui reikalingas profesijas, tiek universitetuose, tiek profesinėse mokyklose. Valstybės dėmesys gamtos ir matematikos mokslams skatina STEAM centrų veiklos aktualumą;

ST5 Verslo ir mokslo bendradarbiavimo procese, Regione esant prieinamam tiek profesiniam, tiek aukštajam neuniversitetiniam mokslui, sudaromos galimybės rengti Regionui reikalingas ir rinkoje paklausias profesijas. Pačių ugdymo įstaigų tinkamas ir patrauklus profesijų pristatymas paskatintų mokinius domėtis ir rinktis profesinį mokymą, o verslo suinteresuotumas ir praktinių mokymo bazių kūrimas savo įstaigose prisidėtų prie kokybiškesnio praktinio mokymo ir sumažintų praktinio mokymo bazių kokybės ir įvairovės trūkumą. Prie tinkamo

SL1 Menką mokinių profesinio mokymosi rinkimąsi įtakoja ir profesinėse mokyklose esančios pasenusios praktinio mokymo bazės, kurių plėtrą stabdo valstybiniu lygmeniu keliami labai aukšti reikalavimai IT ir kitai praktinei mokymo bazei;

SL2 Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų infrastruktūra dar nepritaikyta vaikų su negalia ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų sėkmingam integravimui į ugdymo procesą, trūksta mokymo priemonių, o pedagogai nepasirengę įtraukiamam ugdymui. Nors iš dalies šį trūkumą padėtų kompensuoti papildomas valstybės dėmesys ir intervencijos e. paslaugų plėtrai, kad specialiųjų poreikių turintys vaikai turėtų visas galimybes mokytis technologijų pagalba savo namuose net ir nutolusiose nuo savivaldybių centrų vietovėse;

SL3 Nepakankamai optimizuotas bendrojo ugdymo įstaigų tinklas Regione, tačiau prie jo optimizavimo prisideda valstybės skatinimas ir vykstantis įstaigų stambinimas;

SL4 Nepakankama ryšių infrastruktūros kokybė neužtikrina kokybiškų švietimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Poreikis tokioms paslaugoms dar labiau išryškėjo Covid-19 pandemijos laikotarpiu. Nepakankama ryšių infrastruktūros kokybė neigiamai veikia augantį visuomenės poreikį, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, gauti viešąsias paslaugas ir šią silpnybę sumažinti padėtų valstybės įtaka bei prisidėjimas prie e. paslaugų plėtros;

SL5 Dėl išaugusio mokinių iš socialiai problemiškų šeimų skaičiaus kylančios problemos sprendžiamos nagrinėjant nepakankamos socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir prieinamumo klausimą;

SL6 Neužtikrintos kokybiškos ikimokyklinio ugdymo paslaugos Regione kaimiškose vietovėse (kai kuriose gyvenvietėse paslauga visai neteikiama, arba teikiama ne visą laiką), o vaikų pavėžėjimas iki miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų nėra užtikrintas. Nors prie šios problemos mažinimo prisideda valstybės mastu skatinamas švietimo įstaigų tinklo optimizavimas, tai nepanaikina grėsmės, kad kai kuriose ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbs tinkamų kvalifikacijų

profesinio orientavimo prisidėtų ir valstybės dėmesys gamtos ir matematikos mokslams, tačiau kad mokymo/si procesas būtų patrauklus, turi būti taikomos inovatyvios mokymo/si formos, kurias įsisavinti reikia ir tinkamų gebėjimų, tačiau ne visi pedagogai nori keisti savo mokymo metodus (dalis jų jau vyresnio amžiaus), o taip pat ne visi besimokantieji turi pakankamus bazinius pagrindus dalyvauti tokiaame procese. Šie veiksniai gali stabdyti inovatyvaus, o tuo pačiu ir patrauklaus mokymo/si proceso diegimą;

ST6 Nemaža dalis regiono gyventojų naudojami skaitmeninėmis technologijomis norėdami gauti viešąsias paslaugas, tačiau nepakankama ryšių infrastruktūros kokybė trukdo kokybiškam švietimo ir viešųjų paslaugų prieinamumui. Augantis toks poreikis visoje šalyje turėtų paskatinti valstybę prisidėti prie e. paslaugų plėtros;

ST7 Visagine įrengtas modernus sektorinis praktinio mokymo centras, kuriame programos pritaikomos pagal verslo poreikius, yra pavyzdys ir gali paskatinti kitas Regiono profesines mokyklas bendraujant su verslu adaptuoti mokymo programas ir mokymo bazę bei rengti specialistus pagal regiono poreikius, tačiau šias paskatas profesinėms mokykloms keisti stabdo ypač aukšti valstybės lygmens reikalavimai IT ir kitai praktinei profesinio mokymo bazei. Dabartiniame etape Visagino TVPMC prisideda prie mokinių profesinio mokymo pasirinkimo skatinimo;

ST8 Regione aktyviai veikiančios Trečiojo amžiaus universitetai, mokantys senjorus pagal jiems aktualias programas, prisideda prie augančio visuomenės poreikio naudotis skaitmeninėmis technologijomis gaunant viešąsias paslaugas tenkinimo, o tuo pačiu atkreipia ir valstybės dėmesį į tai, kad reikalinga intensyvesnė e. paslaugų plėtra. Nors viešosios paslaugos keliasi į elektroninę erdvę, tačiau ne visiems šios paslaugos yra prieinamos dėl senstančios visuomenės sąlygojamų aplinkybių ir pačių senjorų noro bei prisitaikymo prie naujų mokymosi metodų trūkumo.

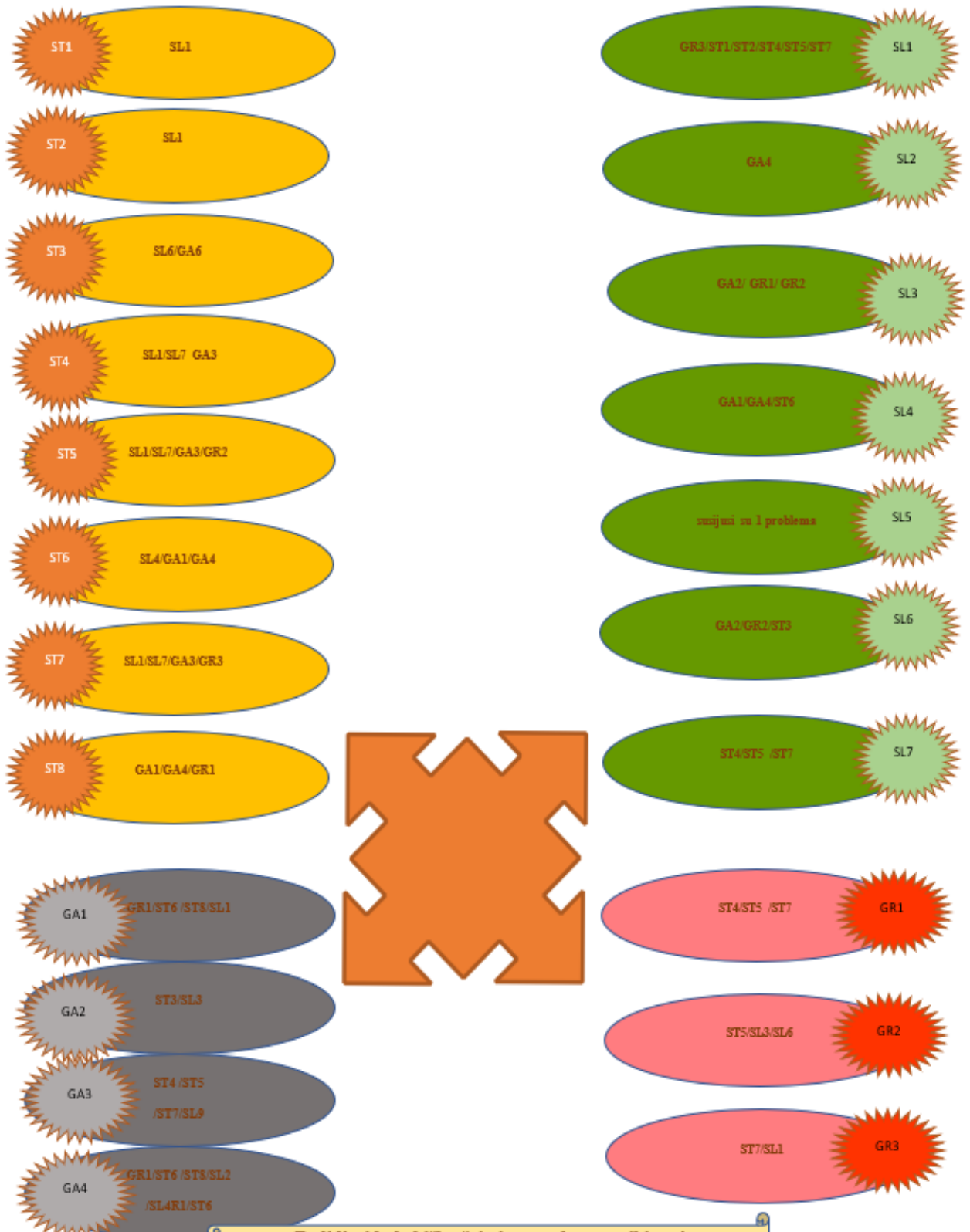
neturintys pedagogai, negalintys užtikrinti tinkamos paslaugų kokybės. Pedagogų kvalifikacijos kėlimui ir jaunų specialistų pritraukimui reikalingos atskiros intervencijos;

SL7 Menka švietimo paslaugų infrastruktūra ir modernios mokymo įrangos stygius ugdant specialistus inžinerinei pramonei, senstanti darbo rinkos praktinio mokymo centrų bazė neskatina rinktis Regionui trūkstamų inžinerinių profesijų. Dar bendrojo ugdymo mokyklose, kuriose trūksta modernios įrangos ir naujų metodų taikymo, pasyviai vykdomas profesijų šešėliavimas, per menkai orientuojama į profesinį mokymą.

GA1 Augantį visuomenės poreikį naudotis skaitmeninėmis technologijomis siekiant gauti viešąsias paslaugas gali mažinti senstančios visuomenės negebėjimas prisitaikyti prie besikeičiančių ugdymo paslaugų, t.y. sunkiai prisitaikoma prie naujų mokymo/si

	<p>metodų ar nebandoma savarankiškai mokytis ir naudotis e. paslaugomis;</p> <p>GA2 Valstybės mastu skatinamas švietimo įstaigų tinklo optimizavimas, įstaigų stambinimas suteiks geresnes mokymosi sąlygas visiems mokiniams, ypač kaimiškose vietovėse;</p> <p>GA3 Valstybės dėmesys gamtos ir matematikos mokslams skatins jau bendrojo ugdymo mokykloje gilintis į šias sritis ir ateityje rinktis su šiais mokslais susijusias profesijas;</p> <p>GA4 E. paslaugų plėtros skatinimas ar prisidėjimas prie jos valstybiniu lygmeniu pagerintų senstančios visuomenės galimybes naudotis e. paslaugomis ir gebėjimus mokytis naudotis informacinėmis technologijomis.</p>
--	---

2. NEPAKANKAMA ŠVIETIMO PASLAUGŲ KOKYBĖ IR PRIEINAMUMAS

Padidinti kokybišką švietimo paslaugų teikimą ir jų prieinamumą visiems mokymosi sistemos dalyviams

3. NEPAKANKAMA APLINKOS KOKYBĖ

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>ST1) Vykdoma aplinkos oro, paviršinio ir požeminio vandens, dirvožemio, gyvosios gamtos, triukšmo stebėseną;</p> <p>ST2) Pakankamai didelis saugomų teritorijų plotas, kur rūpinamasi gamtos apsauga;</p> <p>ST3) Gera ekologinė situacija: nėra daug aplinką teršiančių pramonės įmonių, didelis miškingumas, populiarėjanti ekologinių ūkių veikla;</p> <p>ST4) Investuojama į inžinerinę infrastruktūrą;</p> <p>ST5) Investuojama į ekologiškų viešojo transporto priemonių, elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrą;</p> <p>ST6) Didėjantis abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų skaičius;</p> <p>ST7) Spartus renovacijos procesas savivaldybėse;</p> <p>ST8) Sumažėję šilumos energijos nuostoliai tinkluose, mažinant šilumos gamybos kaštus;</p> <p>ST9) Sukurta atliekų surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūra (sėkmingai veikia nepavojingų atliekų sąvartynas, didelių gabaritų atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelės, mechaniniai-biologiniai apdorojimo įrenginiai ir kita).</p>	<p>SL1) Nesuderinta su darnaus judumo principais susisiekimo sistema (mažas dėmesys neigiamo poveikio (triukšmo, taršos) mažinimui);</p> <p>SL2) Nepatrauklus, iškastiniu kuru varomas viešasis transportas;</p> <p>SL3) Nepakankamai išvystyta elektromobilių įkrovimo infrastruktūra; mažas elektromobilių skaičius Regione;</p> <p>SL4) Menka bemotorio transporto infrastruktūra;</p> <p>SL5) Didelė žvyruotų kelių dalis;</p> <p>SL6) Nusidėvėjusi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų inžinerinė infrastruktūra, mažesnis nei šalyje vandens tiekimo ir centralizuotųjų nuotekų surinkimo paslaugų prieinamumas;</p> <p>SL7) Bloga esamos paviršinių nuotekų infrastruktūros techninė būklė;</p> <p>SL8) Dėl susidėvėjusios infrastruktūros neefektyvus energijos ir kitų išteklių naudojimas;</p> <p>SL9) Menkas gyventojų sąmoningumas ir švietimas aplinkosaugos, atliekų surinkimo, rūšiavimo srityse;</p> <p>SL10) Nepatraukli aplinka dėl praeityje užterštų/pažeistų teritorijų didžiausių skaičių kurortinių teritorijų turinčiame regione.</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>GR1) Didėjantis oro užterštumas dėl augančio automobilių srauto ir kitų taršos faktorių;</p> <p>GR2) Nuolatinė grėsmė aplinkai dėl šalia esančios neveikiančios IAE kapinyno;</p> <p>GR3) Lėtai augantis elektromobilių skaičius;</p> <p>GR4) Pasyvus gyventojų jungimasis prie centralizuotų tinklų;</p> <p>GR5) Nepakankamas visuomenės sąmoningumas aplinkosaugos srityje;</p> <p>GR6) Augantis klimato kaitos padarinių poveikis.</p>	<p>GA1) Žalių iniciatyvų populiarumo didėjimas;</p> <p>GA2) Išaugęs alternatyvių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo populiarumas visuomenėje;</p> <p>GA3) Augantis visuomenės susidomėjimas aplinkosaugos, ekologijos klausimais.</p>

Ryšių aprašymas (žiūr. 3 schema)

ST1. Vykdoma aplinkos oro, paviršinio ir požeminio vandens, dirvožemio, gyvosios gamtos, triukšmo stebėseną padeda surinkti objektyvią informaciją, sudarant galimybes tinkamai reguliuoti į aplinką patenkančių teršalų kiekį ir sudarant sąlygas valdyti aplinkos kokybę, mažinti neigiamą triukšmo, taršos poveikį;

ST2. Pakankamai didelis saugomų teritorijų plotas, kur rūpinamasi gamtos apsauga, sąlygoja didesnę kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą, atsparumą klimato kaitos padariniams (teritorijų miškingumas mažina SESD poveikį);

ST3. Gera ekologinė situacija: nėra daug aplinką teršiančių pramonės įmonių, didelis miškingumas, populiarėjanti ekologinių ūkių veikla prisideda prie oro, dirvožemio ir vandens taršos mažinimo, taršos valdymo žemės ūkio sektoriuje, klimato kaitos padarinių švelninimo;

ST4. Investuojant į inžinerinę infrastruktūrą, gerinama vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų infrastruktūros būklė, atliepami klimato kaitos iššūkiai;

ST5. Investuojama į ekologiškų viešojo transporto priemonių, elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrą, taip sprendžiant nepakankamai išvystytos elektromobilių įkrovimo infrastruktūros problemą. Atsiranda paskata regiono gyventojams įsigyti daugiau elektromobilių. Iškastiniu kuru varomus autobusus keičiant ekologiškais, mažėja triukšmas, tarša;

ST6. Didėjantis abonentų, prisijungusių prie vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų skaičius sudaro sąlygas vandens prieinamumo didinimui regiono gyventojams, tačiau pasyvus gyventojų jungimasis prie centralizuotų tinklų gali sumažinti prieinamumo galimybes;

ST7. Spartus renovacijos procesas savivaldybėse mažina šilumos energijos suvartojimą, atitinkamai – oro taršą;

ST8. Sumažėję šilumos energijos nuostoliai tinkluose, mažinant šilumos gamybos kaštus prisideda prie energijos išteklių vartojimo efektyvumo didinimo, taršos mažinimo;

SL1. Nesuderinta su darnaus judumo principais susisiekimo sistema (mažas dėmesys neigiamo poveikio (triukšmo, taršos) mažinimui. Silpnybė mažinama investuojant į ekologiškų viešojo transporto priemonių, elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrą;

SL2. Nepatrauklios, iškastiniu kuru varomo viešojo transporto priemonės keičiamos į ekologiškas, mažiau taršias;

SL3. Nepakankamai išvystyta elektromobilių įkrovimo infrastruktūra; mažas elektromobilių skaičius regione – sprendžiama išaugus alternatyvių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo populiarumui visuomenėje ir toliau investuojant į elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrą;

SL4. Menka bemotorio transporto infrastruktūra neskatina visuomenės naudotis bevarikliu transportu. Tačiau populiarėjant žalioms iniciatyvoms, didėja visuomenės sąmoningumas, atsakingumas, noras tausoti gamtą, dažniau rinktis žaliąjį transportą, nepaisant nepakankamos infrastruktūros;

SL5. Didelė žvyruotų kelių dalis svarbus oro taršos kietosiomis dalelėmis faktorius. Galėtų būti sprendžiama asfaltuojant, bet nesant tokios galimybės gali būti vykdomos priemonės, kurios mažintų žvyrkeliais važiuojančio transporto srautus (pvz., skatinant naudotis atnaujintu, ekologišku viešuoju transportu);

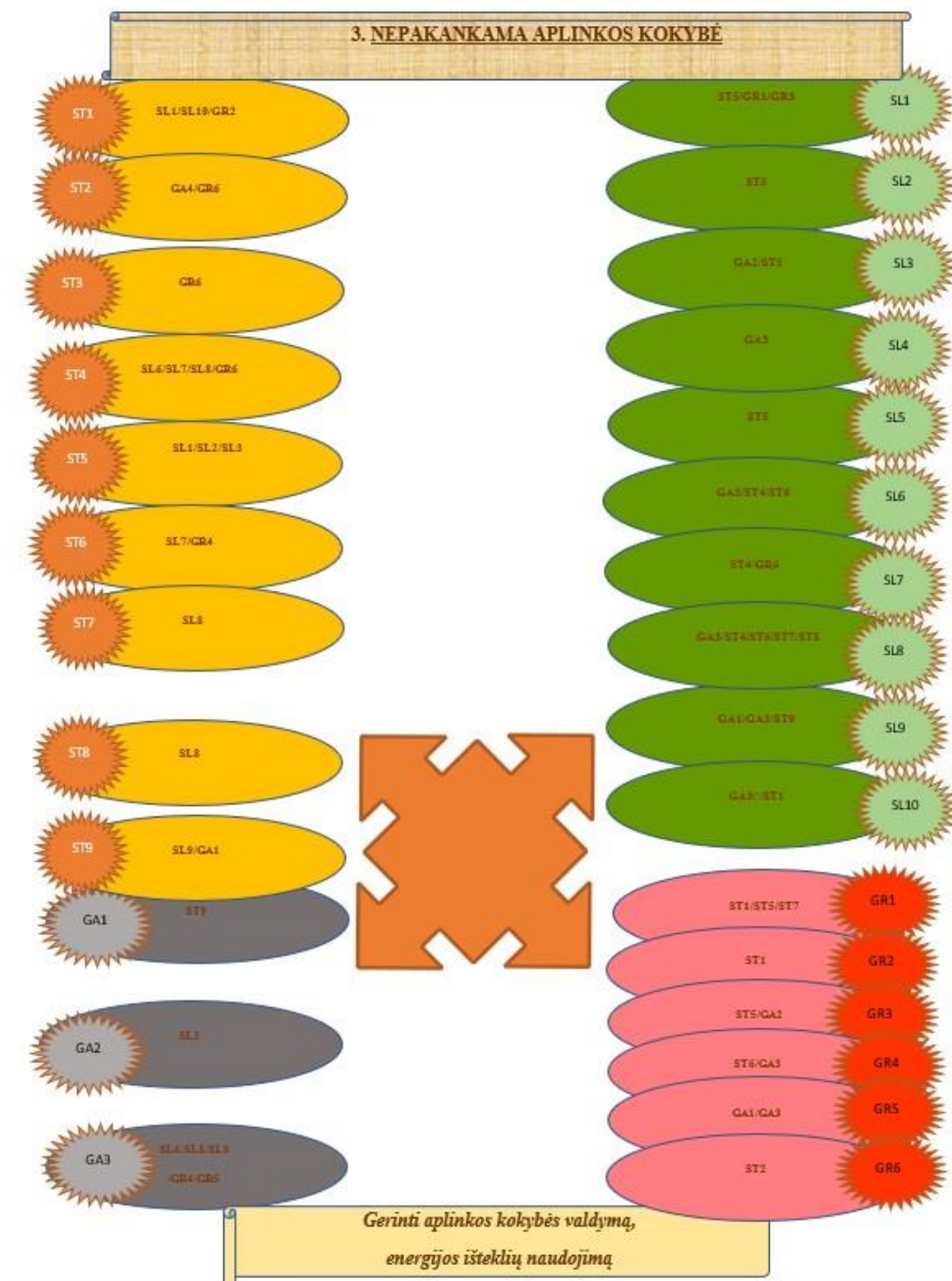
SL6. Nusidėvėjusi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų inžinerinė infrastruktūra gerinama toliau investuojant į inžinerinius tinklus. Augantis visuomenės susidomėjimas aplinkosaugos klausimais skatins gyventojus jungtis prie esamų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų, sprendžiant vandens prieinamumo problemą;

SL7. Bloga esamos paviršinių nuotekų infrastruktūros techninė būklė gerinama toliau investuojant į inžinerinius tinklus. Gerėjant paviršinių nuotekų surinkimui, prisidedama prie klimato kaitos padarinių poveikio mažinimo;

SL8. Dėl susidėvėjusios infrastruktūros neefektyvus energijos ir kitų išteklių naudojimas – sprendžiama augant alternatyvių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo populiarumui

<p>ST9. Jau sukurta atliekų surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūra sudaro sąlygas skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą, didinti gyventojų sąmoningumą šioje srityje, pasinaudojant žaliųjų iniciatyvų populiarėjimu.</p>	<p>visuomenėje, toliau skatinant renovacijos procesą, mažinant šilumos gamybos kaštus ir šilumos energijos nuostolius;</p> <p>SL9. Menkas gyventojų sąmoningumas ir švietimas atliekų surinkimo, rūšiavimo srityse – silpnybė sprendžiama išnaudojant augantį visuomenės susidomėjimą aplinkosaugos klausimais, žalių iniciatyvų populiarėjimą, skatinant atliekų prevenciją, naudojimąsi sukurta atliekų surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūra;</p> <p>SL10. Dėl sovietmečiu neatsakingai vystytos pramonės ir žemės ūkio veiklos likę taršos židiniai urbanizuotose teritorijose. Tokie židiniai pradėti naikinti ir gali būti toliau naikinami taip užtikrinant švaresnę ir saugesnę gyvenimui ir ūkinei veiklai aplinką.</p>
<p>GR1. Didėjančio oro užterštumo dėl augančio automobilių srauto ir kitų taršos faktorių grėsmė gali būti sumažinta investuojant į ekologišką viešojo transporto priemonių, elektromobilių įkrovimo stotelių plėtrą, toliau skatinant renovacijos procesą, atliekant oro monitoringą;</p> <p>GR2. Nuolatinė grėsmė aplinkai dėl šalia esančios neveikiančios IAE kapinyno gali būti mažinama vykdant aplinkos oro, paviršinio ir požeminio vandens, dirvožemio, gyvosios gamtos, triukšmo stebėseną, sudarant galimybes valdyti aplinkos kokybę, mažinti, taršos poveikį;</p> <p>GR3. Elektromobilių skaičius augimas būtų skatinamas investuojant į elektromobilių infrastruktūrą, augant alternatyvių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo populiarumui visuomenėje;</p> <p>GR4. Pasyvaus gyventojų jungimosi prie centralizuotų tinklų grėsmę mažina augantis visuomenės susidomėjimas aplinkosaugos, ekologijos klausimais, aukštas centralizuotų vandens tiekimo ir nuotekų valymo paslaugų prieinamumas;</p> <p>GR5. Nepakankamas visuomenės sąmoningumas aplinkosaugos srityje didėtų populiarėjant žalioms iniciatyvoms, augant visuomenės susidomėjimui aplinkosaugos, ekologijos klausimais;</p> <p>GR6. Augantis klimato kaitos padarinių poveikis švelninamas saugant ir prižiūrint miškingas teritorijas, kurių dėka mažinamas ŠESD poveikis</p>	<p>GA1. Žalių iniciatyvų populiarumas didins gyventojų sąmoningumą rūšiuojamojo atliekų surinkimo srityje, skatins naudojimąsi sukurta atliekų surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūra;</p> <p>GA2. Išaugęs alternatyvių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo populiarumas visuomenėje skatins vykdyti priemones elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtrai; didės elektromobilių skaičius regione;</p> <p>GA3. Augantis visuomenės susidomėjimas aplinkosaugos, ekologijos klausimais didins gyventojų sąmoningumą aplinkosaugos, atliekų surinkimo, rūšiavimo srityse, šviečiamųjų veiklų poreikį.</p>

4. NEPATRAUKLI JUDUMO SISTEMA IR NEPAKANKAMA GYVENAMOSIOS APLINKOS KOKYBĖ

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>ST1) Nedideli atstumai iki savivaldybių centrų ir tarp apskrities savivaldybių centrų;</p> <p>ST2) Vystomas pėsčiųjų takų/dviračių tinklas;</p> <p>ST3) Vyksta keleivių pervežimas tolimojo, vietinio reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais, vykdomi užsakomieji ir specialieji reisai;</p> <p>ST4) Susiformavę pastovūs keleivių srautai (važiuojantys į darbą ir į studijas keleiviai);</p> <p>ST5) Utenos ir Visagino miestai yra parengę miesto darnaus judumo planus, juose numatytos priemonės darniam judumui.</p>	<p>SL1) Prasta bendra esamų vietinės reikšmės kelių ir gatvių būklė;</p> <p>SL2) Nepakankamai išplėtotas pėsčiųjų, dviračių ir kito nemotorizuoto transporto takų tinklas, trūksta jungčių kasdieninėms kelionėms ir su kaimyninėmis savivaldybėmis;</p> <p>SL3) Nepakankamai išvystyta elektromobilių infrastruktūra;</p> <p>SL4) Nepatrauklus ir neefektyvus viešasis transportas, menkai išvystytas susisiekimas regione, sumažėjęs autobusais vežamų keleivių skaičius;</p> <p>SL5) Dalis viešojo transporto ir infrastruktūros nepritaikyti neįgaliųjų ir ribotos judėsenos keleivių aptarnavimui;</p> <p>SL6) Didelė tarša į aplinką išmetama iš automobilių;</p> <p>SL7) Aukštas automobilizacijos lygis;</p> <p>SL8) Žaliųjų zonų ir jų jungčių trūkumas urbanizuotose teritorijose.</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>GR1) Dėl prastėjančios susisiekimo infrastruktūros būklės ir didėjančio eismo intensyvumo didėjantis eismo įvykių skaičius;</p> <p>GR2) Jaunų šeimų emigravimas dėl nepatrauklios gyvenamosios aplinkos;</p> <p>GR3) Nepakankamas dėmesys regiono transporto tinklų plėtrai;</p> <p>GR4) Nemažėjanti pandemijos įtaka keliavimo įpročiams ir būdams.</p>	<p>GA1) Didėjantis valstybės dėmesys ekologiškumo didinimui;</p> <p>GA2) Europos Žaliojo kurso įgyvendinimas;</p> <p>GA3) Augantis visuomenės susidomėjimas ekologišku transportu;</p> <p>GA4) Augantis Lietuvos gyventojų poreikis keliauti.</p>

Ryšių aprašymas (žiūr. 4 schema)

ST1. Nedideli atstumai iki savivaldybių centrų ir tarp Regiono savivaldybių centrų sudaro prielaidas plėtoti bendras judumo priemones tarp savivaldybių, gerinant darbo vietų ir paslaugų pasiekiamumą, plėtojant viešąjį ir bevariklį transportą;

ST2. Vystant pėsčiųjų tinklą didės kelionių bemotoriu transportu, bus prisidedama prie automobilizacijos lygio mažėjimo ar bent stabilizavimosi; dažniau pasirenkant kelionę ne automobiliu, mažės oro tarša;

ST3. Vyksta keleivių pervežimas tolimojo, vietinio reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais, vykdomi užsakomieji ir specialieji reisais. Atnaujinus viešojo transporto (autobusų) parkus, pritaikius transporto priemones asmenims su specialiais poreikiais didėtų keleivių skaičius jau susiformavusiais maršrutais, nepaisant pandemijos įtakos, pagerėtų susisiekimo galimybės visoms socialinėms grupėms;

ST4. Susiformavę pastovūs keleivių srautai (važiuojantys į darbą ir į studijas keleiviai) rodo viešojo transporto poreikį ir turėtų kurti paskatas skatinti viešojo transporto atnaujinimui, tiek perkant naujas ekologiškas transporto priemones, tiek optimizuojant maršrutus, darant jį patrauklesnį ir patogesnį jau esamiems ir potencialiems keleiviams;

ST5. Utenos ir Visagino miestai yra parengę miesto darnaus judumo planus, juose numatytos priemonės darniam judumui – tai sudaro prielaidas įgyvendinti darnaus judumo priemones šiuose miestuose, prioritetą teikiant viešajam keleiviniam ir bevarikliam ar aplinką mažai teršiančiam transportui, gerinant saugumą gatvėse bei keliuose, didinant aplinkos patrauklumą ir gyvenimo kokybę.

SL1. Prasta bendra esamų vietinės reikšmės kelių ir gatvių būklė. Rekonstruojant kelius, diegiant juose saugumo priemones, būtų mažinamas eismo įvykių skaičius, gerinamas darbo vietų ir paslaugų pasiekiamumas. Asfaltavus žvyrkelius, būtų galima kurti naujus viešojo transporto maršrutus, sutrumpėtų kelionės laikas, tolygiau pasiskirstytų automobilių srautai, taip mažinant taršą tam tikruose kelių ruožuose ir taršą aplamai;

SL2. Nepakankamai išplėtotas pėsčiųjų, dviračių ir kito nemotorizuoto transporto takų tinklas, trūksta jungčių kasdieninėms kelionėms ir su kaimyninėmis savivaldybėmis: augantis visuomenės susidomėjimas ekologišku transportu, taip pat palyginti nedideli atstumai tarp savivaldybių, skatins daugiau keliauti dviračiais ir kitu alternatyviu transportu, taip didinant poreikį plėtoti dviračių takus, pratęsiant miestuose pagal DJMP vystomą bevariklio transporto infrastruktūrą;

SL3. Nepakankamai išvystyta elektromobilių infrastruktūra: Žaliojo kurso uždavinių įgyvendinimas, augantis visuomenės susidomėjimas ekologišku transportu skatins daugiau keliauti alternatyviu transportu, tame tarpe elektromobiliais, tai įtakos elektromobilių infrastruktūros plėtros priemonių įgyvendinimą;

SL4. Nepatrauklaus ir neefektyvus viešojo transporto, menkai išvystyto susisiekimo regione, sumažėjusio autobusais vežamų keleivių skaičiaus problema gali būti sprendžiama įgyvendinant darnaus judumo priemones miestuose, išnaudojant jau esamus viešojo transporto maršrutus ir susiformavusius keleivių srautus viešojo transporto populiarinimui, augant visuomenės susidomėjimu ekologiškumu ir poreikiu keliauti;

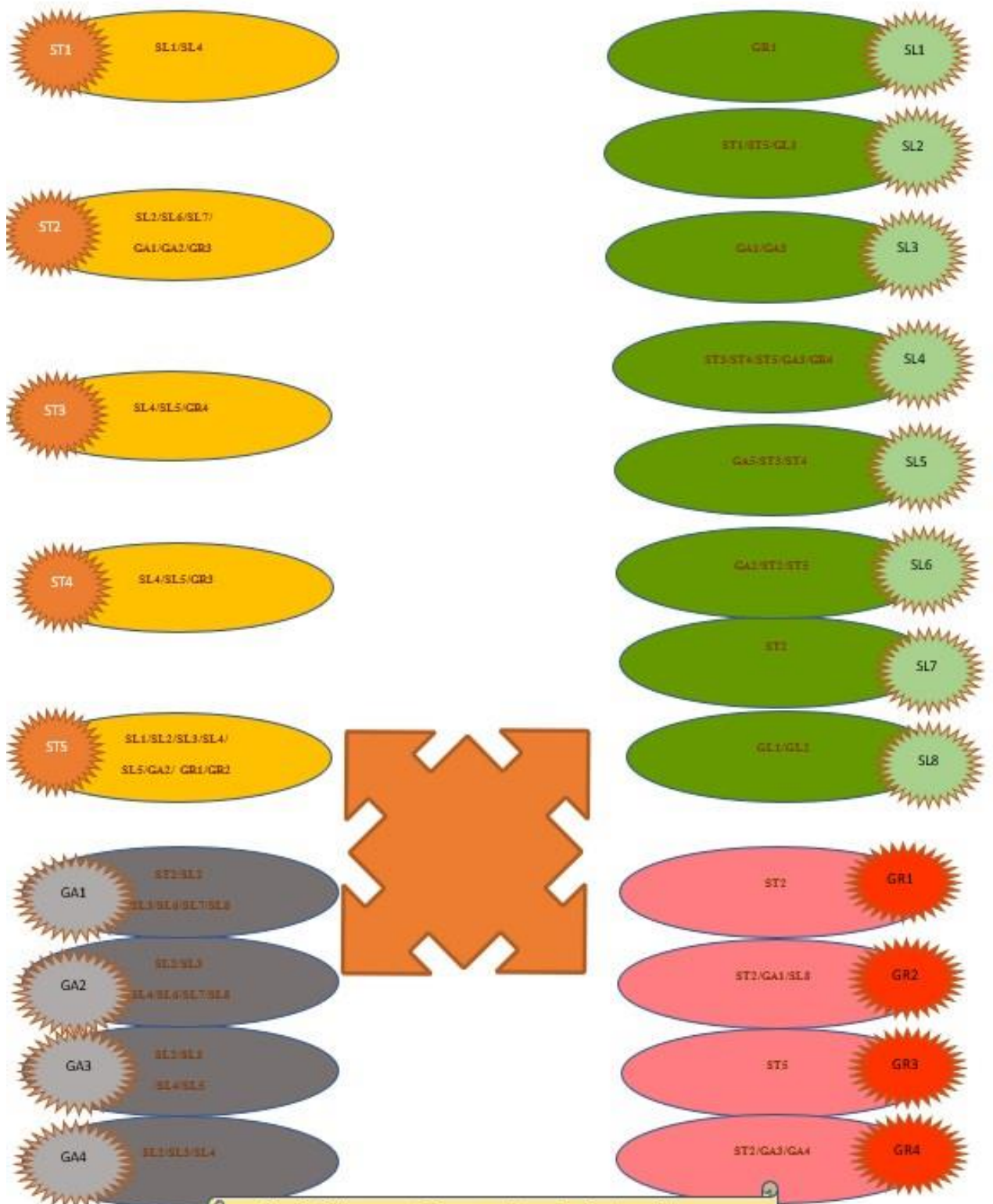
SL5. Dalis viešojo transporto ir infrastruktūros nepritaikyti neįgaliųjų ir ribotos judėsenos keleivių aptarnavimui – sprendžiama įgyvendinant darnaus judumo planus, taikant universalus dizaino principą, perkant naujas ekologiškas transporto priemones, jau pritaikytas specialiesiems poreikiams;

	<p>SL6. Didelė tarša į aplinką išmetama iš automobilių mažinama pasinaudojant Žaliojo kurso galimybėmis, įgyvendinant darnaus judumo planų priemones, plėtojant alternatyvaus transporto infrastruktūrą, populiarinant viešąjį transportą;</p> <p>SL7. Aukštas automobilizacijos lygis, didėjant visuomenės ir valstybės dėmesiui ekologiškumui, gali būti mažinamas įgyvendinant darnaus judumo planus, plėtojant alternatyvaus transporto infrastruktūrą, populiarinant viešąjį transportą;</p> <p>SL8. Žaliųjų zonų ir jų jungčių trūkumo urbanizuotose teritorijose problemą mažins didėjantis valstybės ir pačių gyventojų dėmesys ekologiškumui, vykdoma Europos Žaliojo kurso politika.</p>
<p>GR1. Dėl prastėjančios susisiekimo infrastruktūros būklės ir didėjančio eismo intensyvumo didėjantis eismo įvykių skaičius. Grėsmę sumažintų kelių, alternatyvaus transporto infrastruktūros tolesnis plėtojimas ir tvarkymas;</p> <p>GR2. Jaunų šeimų emigravimas dėl nepatrauklios gyvenamosios aplinkos – transporto infrastruktūros gerinimas, patogesnio susisiekimo galimybės viešuoju transportu, geresnis darbo vietų ir paslaugų pasiekiamumas skatintų jaunas šeimas pasilikti Regione, arba atvykti į jį gyventi;</p> <p>GR3. Nepakankamas dėmesys Regiono transporto tinklų plėtrai gali sąlygoti ir toliau išliekančią prastą kelių būklę, nepakankamai išplėtotą takų infrastruktūrą, kas savo ruožtu mažintų Regiono patrauklumą gyventi, dirbti, leisti laisvalaikį. Grėsmę mažintų augantis visuomenės susidomėjimas ekologišku transportu, gyventojų poreikis keliauti, taip didinant dėmesį transporto tinklo plėtrai;</p> <p>GR4. Nemažėjanti pandemijos įtaka keliavimo įpročiams ir būdams ypatingai paveiktų viešojo transporto sritį bei ir toliau skatintų gyventojus dažniau rinktis keliavimą automobiliu, tačiau sprendžiant bemotorio, alternatyvaus transporto infrastruktūros klausimą, būtų skatinami ir kiti būdai judėti.</p>	<p>GL1. Didėjantis valstybės dėmesys ekologiškumo didinimui sudarys prielaidas ekologiško (bevariklio, elektromobilių), viešojo transporto infrastruktūros, žaliųjų zonų plėtrai;</p> <p>GL2. Europos Žaliojo kurso įgyvendinimas prisidės prie naujų iniciatyvų atsiradimo ir įgyvendinimo (ekologiško, tiek viešojo, tiek privataus, bemotorio transporto plėtra, automobilizacijos mažėjimas) ir oro taršos mažinimo;</p> <p>GL3. Augantis visuomenės susidomėjimas ekologišku transportu skatins elektromobilių, bemotorio transporto tinklo plėtrą;</p> <p>GL4. Augantis Lietuvos gyventojų poreikis keliauti skatins didesnę dėmesį transporto tinklų plėtrai, sąlygos kelių, dviračių ir pėsčiųjų takų plėtrą, didės keliaujančių viešuoju transportu skaičius.</p>

4. NEPATRAUKLI JUDUMO SISTEMA IR NEPAKANKAMA
GYVENAMOSIOS APLINKOS KOKYBĖ

4 schema

*Gerinti darnaus judumo sistemą ir darbo vietų,
viešųjų paslaugų pasiekiamumą bei gyvenamosios aplinkos
kokybę visiems regiono gyventojams*

5. ŽEMAS INVESTICINĖS APLINKOS PATRAUKLUMAS

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>ST1) Regione yra du svarbūs tarptautiniai magistraliniai keliai: A6 ir A14;</p> <p>ST2) Regione veiklą vykdo stambios šalies gamybinės įmonės;</p> <p>ST3) Dalis infrastruktūros pritaikyta pramonės sektoriui;</p> <p>ST4) Įgyvendinama smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo politika;</p> <p>ST5) Palanki informacinė erdvė verslo plėtrai (veikia verslo informacijos centrai, Visagino ekonominės plėtros agentūra, Spiečius (Visagine ir Utenoje));</p> <p>ST6) Įgyvendinamos Jaunų šeimų pritraukimo į Regioną paramos priemonės;</p> <p>ST7) Regione veikia Utenos kolegija, profesinio mokymo įstaigos, galinčios rengti specialistus pagal verslo poreikius;</p> <p>ST8) Regione veikia kūrybinių industrijų dirbtuvės;</p> <p>ST9) Yra laisvų sklypų, kuriuose būtų galima vystyti tiek gamybinę, tiek komercinę veiklą.</p>	<p>SL1) Prasta regiono demografinė situacija, neigiamos gyventojų sudėties ir kaitos tendencijos;</p> <p>SL2) Nepakankama kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla;</p> <p>SL3) Žemas verslumo lygis Regione;</p> <p>SL4) Dominuojantis ekonominiams pokyčiams jautrus, generuojantis mažas pajamas, smulkus ir vidutinis verslas;</p> <p>SL5) Žema vietos gyventojų perkamoji galia stabdanti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą;</p> <p>SL6) Žemas stambių privačių investicijų lygis;</p> <p>SL7) Mažas investicijoms tinkamų sklypų skaičius;</p> <p>SL8) Riboti įmonių pajėgumai įgyvendinti inovatyvius verslo projektus.</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>GR1) Senstanti visuomenė, emigracijos didėjimas; kvalifikuotų, iniciatyvių, lyderystės gebėjimų turinčių gyventojų skaičiaus mažėjimas;</p> <p>GR2) Nedingiantis verslo susidomėjimas inovacijomis ir aukštosiomis technologijomis; lėtas gamybinių įmonių robotizavimas;</p> <p>GR3) Didėjantis kaimyninių regionų konkurencingumas.</p>	<p>GA1) Augančio nuotolinio darbo galimybės;</p> <p>GA2) Spartėjanti „Pramonė 4.0“ vystymosi įtaka ekonominei plėtrai;</p> <p>GA3) Kintančios globalios migracijos tendencijos, susijusios su kvalifikuota darbo jėga;</p> <p>GA4) Augantis visuomenės dėmesys žiedinės ekonomikos principų diegimui;</p> <p>GA5) Augantis visuomenės poreikis paslaugų skaitmenizavimui;</p> <p>GA6) Nacionalinis dėmesys darbuotojų perkvalifikavimo programoms;</p> <p>GA7) Investuotojų pritraukimą skatinančios iniciatyvos ir VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ vykdoma privačių investicijų pritraukimo programa.</p>

Rvšių aprašymas (žiūr. 5 schema)

ST1. Regione yra du svarbūs tarptautiniai magistraliniai keliai – A6 ir A14, kurie užtikrina Regiono savivaldybių jungtis tiek su užsienio rinkomis (Latvija), tiek su šalies didmiesčiais (Vilnius, Kaunas). Minėtos aplinkybės taikant kompleksines investicijų pritraukimo priemones, pvz. investicijoms tinkamų sklypų paruošimas, kvalifikuotos darbo jėgos pagal verslo poreikius parengimas, tinkamas Regiono pristatymas investuotojų forumuose ir kitos rinkodaros priemonės, sudaro tinkamas sąlygas tiek naujų įmonių, tiek didmiesčiuose esančių stambiųjų įmonių filialų steigimui. Taip pat, sąlyginai patogus susisiektis su pagrindiniais šalies didmiesčiais, kompleksiskai taikomos jaunų šeimų pritraukimo į Regioną paramos priemonės ir kokybiškos gyvenamosios aplinkos bei tinkamų viešųjų paslaugų prieinamumo užtikrinimas, įskaitant augančias nuotolinio ar dalinai nuotolinio darbo galimybes, sudaro tinkamas sąlygas pritraukti į Regioną kvalifikuotą darbo jėgą ir jaunas, patogią gyvenamąją aplinką besirenkančias, šeimas, kas leistų pagerinti ne tik verslo aplinkos, ypač smulkaus ir vidutinio verslo, situaciją Regione, bet tuo pačiu pagerinti prastus Regiono demografinius rodiklius;

ST2. Regione veikia stambios šalies gamybinės įmonės, kurių plėtrą ir/ar naujų įmonių steigimą riboja nepakankama kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla ir investicijoms tinkamų sklypų trūkumas, todėl pasinaudojant valstybės lygmeniu vykdomomis perkvalifikavimo programomis, numatant atitinkamas priemones investicinių sklypų paruošimui, taip pat užtikrinant tinkamą kompaktiškų atskirų Regiono savivaldybių junglumą ir darbo vietų pasiekiamumą tiek viešuoju transportu, tiek tinkamai pritaikyta susisiekimo infrastruktūra, diegiant našias technologijas, skaitmenines inovacijas ar pasinaudojant kitomis „Pramonė 4.0“ vystymosi galimybėmis, bus sudaromos sąlygos nustatytų grėsmių, susijusių su senstančia visuomene, emigracijos didėjimu, kvalifikuotų, iniciatyvių, lyderystės gebėjimų turinčių gyventojų skaičiaus mažėjimu, pasireiškimo tikimybei sumažinti;

SL1. Prasta regiono demografinė situacija bei neigiamos gyventojų sudėties ir kaitos tendencijos, sumažinamos pasinaudojant Regiono stiprybėmis, kompleksiskai taikant investicijų pritraukimo priemones, vykdant investicijoms tinkamų sklypų paruošimą, užtikrinant švietimo įstaigų, verslo ir viešojo sektorių bendradarbiavimą, įskaitant profesinio mokymo(si) bazės plėtrą, kas leistų sudaryti tinkamas sąlygas esamų Regiono gamybinių ir pramonės įmonių plėtrą ir/ar naujų steigimąsi kuriant naujas darbo vietas, taip pat vystant viešąją infrastruktūrą, įskaitant naujų Regiono traukos centrų kūrimą, pasinaudojant jaunų šeimų pritraukimo į Regioną paramos priemonėmis bei užtikrinant kokybišką gyvenamąją aplinką ir tinkamą kokybiškų viešųjų paslaugų prieinamumą;

SL2. Nepakankama kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla, kuri iš esmės riboja stambiųjų pramonės ir gamybos įmonių plėtrą ir/ar naujų steigimąsi, sumažinama pasinaudojant valstybės mastu vykdomomis darbuotojų perkvalifikavimo programomis ir Regiono švietimo sistemos potencialu, atitinkamai investuojant į kvalifikacijos tobulinimui būtinas infrastruktūros, įskaitant profesinio mokymo(si) bazių, plėtrą, pasinaudojant nuotolinio darbo galimybėmis ir sąlyginai patogiu Regiono susisiekimu su šalies didmiesčiais, diegiant našias technologijas, skaitmenines inovacijas ar pasinaudojant kitomis „Pramonė 4.0“ vystymosi galimybėmis;

SL3. Žemas verslumo lygis Regione galėtų būti mažinamas pasinaudojant Regione esančiomis smulkią ir vidutinio verslo rėmimo programomis bei esama palankia informacine erdve verslo plėtrai, pasinaudojant augančiu visuomenės poreikiu paslaugų skaitmenizavimui ir didėjančiu dėmesiu žiedinės ekonomikos principų diegimui, kompleksiskai apjungiant galimas priemones investicinės aplinkos pagerinimui, investuojant į būtiną viešąją infrastruktūrą,

ST3. Regione yra susiformavusios pramonės tradicijos ir dalinai išvystyta tam reikiama infrastruktūra, tačiau šio sektoriaus, kaip ir kitų stambių Regiono gamybinių įmonių plėtrą riboja nepakankama darbo jėgos pasiūla ir mažas investicijoms tinkamų paruoštų sklypų skaičius, kas tuo pačiu nulemia ir žemą stambių privačių investicijų lygį Regione. Minėtos silpnybės, ypačingai darbo jėgos pasiūlai miame pramonės ir gamybos sektoriuje, sumažinamos diegiant našias technologijas, skaitmenines inovacijas ar pasinaudojant kitomis „Pramonė 4.0“ vystymosi galimybėmis, taip pat sumažinamos taikant žmogiškųjų išteklių plėtros programas (valstybės lygmeniu vykdomos perkvalifikavimo programos), numatant tinkamas priemones esamų sklypų pritaikymui verslo poreikiams ir/ar taikant apleistų teritorijų konversiją, kas leistų vystyti atskiras pramonines teritorijas ir/ar laisvas ekonomines zonas, taip prisidedant prie verslo struktūros subalansavimo (dominuojantis ekonominiams pokyčiams jautrus, generuojantis mažas pajamas, smulkus ir vidutinis verslas) ir grėsmės dėl kaimyninių regionų konkurencingumo (pvz. Vilnius, Ukmergė, Panevėžys) augimo pasireiškimo tikimybės sumažinimo;

ST4. Regione vykdomos smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programos (pvz. parama įmonių steigimuisi, darbo vietų subsidijavimui, reikiamos įrangos ir/ar inventoriaus įsigijimui ir pan.), tačiau smulkus ir vidutinio verslo plėtrą riboja prasta regiono demografinė situacija, neigiamos gyventojų sudėties ir kaitos tendencijos, žema vietos gyventojų perkamoji galia, nepakankama kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla, kas tuo pačiu nulemia ir bendrą žemą verslumo lygį Regione ir ekonominiams pokyčiams jautraus, mažas pajamas generuojančio, smulkus ir vidutinio verslo dominavimą. Minėtos silpnybės sumažinamos pasinaudojant nuotolinio darbo galimybėmis, kintančiomis globaliomis migracijos tendencijomis, kompleksiškai taikant investicijų pritraukimo priemones, kuriant patrauklią gyvenamąją aplinką, sudarančią tinkamas sąlygas atvykti į Regioną jaunoms darbingo amžiaus šeimoms, investuojant į Regiono traukos centrų kūrimą ir taip sudarant tinkamas sąlygas smulkus ir vidutinio verslo steigimuisi ir /ar plėtrai šalių šių traukos centrų;

ST5. Regione yra palanki informacinė erdvė verslo plėtrai, veikia verslo informacijos centrai, Visagino ekonominės plėtros agentūra, Spiečius (Visagine ir Utenoje), todėl kompleksiškai taikant investicijų pritraukimo priemones bei investuojant į būtiną viešąją infrastruktūrą, vykdant apleistų

vykdant apleistų pastatų ir/ar teritorijų konversiją bei pritaikymą naujoms ūkinėms komercinėms veikloms (pvz. verslo inkubatoriams), užtikrinant smulkus ir vidutinio verslo subjektų bendradarbiavimą ir bendrų produktų ar paslaugų realizavimo grandinių kūrimą;

SL4. Atitinka SL3 aprašytus ryšius;

SL5. Žema vietos gyventojų perkamoji galia stabdanti smulkus ir vidutinio verslo plėtrą yra siejama ne tik su esama prasta Regiono demografinė ir socialine aplinka (senstanti visuomenė, jaunų darbingo amžiaus gyventojų mažėjimas, didelis socialines paslaugas ar pašalpas gaunančių asmenų skaičius ir aukštas bendras skurdo lygis), bet ir šią aplinką nulemiančiais priežastiniais ryšiais – žemu urbanizacijos lygiu ir atitinkamai patogaus darbo vietų pasiekiamumo trūkumu, reikiamos darbo rinkai kvalifikacijos trūkumu, verslumo įgūdžių stoka ir pan., kurių pašalinimui pasinaudojant darbuotojų perkvalifikavimo ar reikiamų kvalifikacijų įgijimo programomis būtų sudarytos tinkamos sąlygos užtikrinti darbo jėgos pasiūlą tiek veikiančioms, tiek naujai besikuriančios Regiono įmonėms, taip pat ir nuosavo verslo vystymui pasinaudojant smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programomis;

SL6. Nors regione veiklą vykdo stambios šalies gamybinės įmonės ir dalis infrastruktūros yra pritaikyta pramonės sektoriui, taip pat užtikrintas sąlyginai patogus Regiono susiekimas su šalies didmiesčiais, tačiau žemą stambių privačių investicijų lygį nulemia mažas investicijoms tinkamų sklypų skaičius ir kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas. Minėta situacija pagerinama kompleksiškai taikant investicinės aplinkos pagerinimo priemones, vykdant investicijoms tinkamų sklypų paruošimą, užtikrinant švietimo įstaigų, verslo ir viešojo sektorių bendradarbiavimą bei pasinaudojant darbuotojų perkvalifikavimo programomis ir/ar investuotojų pritraukimą skatinančios iniciatyvomis, pvz. „Investuok Lietuvoje“ vykdoma privačių investicijų pritraukimo programa, taip pat diegiant našias technologijas, skaitmenines inovacijas ar pasinaudojant kitomis „Pramonė 4.0“ vystymosi galimybėmis;

SL7. Mažas investicijoms tinkamų sklypų skaičius galėtų būti didinamas atliekant esamų laisvų sklypų, kuriuose būtų galima vystyti tiek gamybines, tiek komercines veiklas, paruošimo ir pritaikymo

pastatų ir/ar teritorijų konversiją bei pritaikymą naujoms veikloms (pvz. verslo inkubatoriams), užtikrinant smulkaus ir vidutinio verslo subjektų bendradarbiavimą, sudaromas galimybės ugdyti šių įmonių gebėjimus įgyvendinti inovatyvius verslo projektus bei pasinaudoti augančiu visuomenės poreikiu dėl paslaugų skaitmenizavimo ir/ar žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimo, atitinkamai sumažinant menką verslo susidomėjimo inovacijomis ir aukštosiomis technologijomis ar gamybinių įmonių robotizavimu grėsme;

ST6. Regione įgyvendinamos jaunų šeimų pritraukimo į Regioną paramos priemonės, tačiau jos nėra pakankamos siekiant sumažinti prastą Regiono demografinę situaciją ir neigiamas gyventojų sudėties ir kaitos tendencijas, todėl derinant investicinės aplinkos gerinimo priemones, kuriant viešąją verslo plėtrai ir naujų darbo vietų kūrimui būtiną infrastruktūrą ir patrauklią gyvenamąją aplinką, siekiama paskatinti jaunas šeimas kurtis Regione, įskaitant didėjančias nuotolinio darbo galimybes;

ST7. Regione veikia Utenos kolegija, profesinio mokymo įstaigos, galinčios rengti specialistus pagal verslo poreikius, todėl užtikrinant švietimo įstaigų, verslo ir viešojo sektorių bendradarbiavimą bei kompleksiskai investuojant į verslo aplinkos gerinimo priemones, įskaitant profesinio mokymo(si) bazės plėtrą, sudaromas tinkamos sąlygos pasinaudoti darbuotojų perkvalifikavimo programų galimybėmis ir /ar rengti reikiamos kvalifikacijos specialistus pagal konkrečius vietos verslo poreikius, taip iš dalies sumažinant Regiono gyventojų, ypač jaunimo, vidinę migraciją į kitus regionus ir sudarant jiems geresnių mokymo(si), o galiausiai ir darbo vietos pagal įgytą profesiją pasirinkimo sąlygas Regione;

ST8. Regione veikia kūrybinių industrijų dirbtuvės, todėl pasinaudojant jų potencialu bei užtikrinant skirtingų sektorių bendradarbiavimą, taikant kompleksines priemones (pvz. kuriant verslo inkubatorius, skirtingų sektorių klasterius ir pan.) bei tinkamai išnaudojant augantį visuomenės poreikį paslaugų skaitmenizavimui ir žiedinės ekonomikos principų diegimui, sudaromas tinkamos sąlygos ugdyti įmonių gebėjimus įgyvendinti inovatyvius verslo projektus bei prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos poreikių;

ST9. Regione yra laisvų sklypų, kuriuose būtų galima vystyti tiek gamybines, tiek komercines veiklas, todėl šių sklypų pritaikymas/paruošimas gamybinei ar

investicijoms veiklas. Investuotojų pritraukimą į paruoštus sklypus galėtų užtikrinti bendros kompleksinės priemonės, skirtos tiek pavienių verslo informacijos centrų ir kitų Regione veikiančių viešųjų įstaigų (Visagino ekonominės plėtros agentūra, Spiečius Visagine ir Utenoje) bendradarbiavimui ir bendros investicinės Regiono platformos kūrimui, tiek bendradarbiavimui su VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ pasinaudojant Valstybės lygiu vykdoma privačių investicijų pritraukimo programa;

SL8. Riboti įmonių pajėgumai įgyvendinti inovatyvius verslo projektus, pirmiausiai siejami tiek su finansinių, tiek su žmogiškųjų išteklių trūkumu. Minėti esamos situacijos priežastiniai ryšiai galėtų būti sumažinami taikant kompleksines priemones įmonių kompetencijoms ugdyti, įskaitant ir esamų savivaldybių verslo informacijos centrų ir kitų Regione veikiančių viešųjų įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui, užtikrinant atskirų verslo įmonių bendradarbiavimą, įskaitant Regione veikiančias kūrybinių industrijų dirbtuves, bei pasinaudojant spartėjančia „Pramonė 4.0“ vystymosi įtaka ekonominei plėtrai, augančiu visuomenės poreikiu paslaugų skaitmenizavimui ir didėjančiu dėmesiu žiedinės ekonomikos principų diegimui.

<p>kitai ūkinei-komercinei veiklai sudarytų tinkamas sąlygas privačių investicijų pritraukimui ir naujų darbų vietų kūrimui, kas tuo pačiu leistų pagerinti prastus Regiono demografinius ir verslo aplinkos rodiklius.</p>	
<p>GR1. Grėsmės pasireiškimo riziką sumažintų kompleksiskai taikomos priemonės, skirtos jaunų darbingo amžiaus šeimų pritraukimui į Regioną, užtikrinant kokybišką gyvenamąją aplinką ir tinkamą kokybiškų viešųjų paslaugų prieinamumą, pasinaudojant Regione veikiančiomis Utenos kolegija ir profesinio mokymo įstaigomis, galinčiomis rengti specialistus pagal verslo poreikius, užtikrinant švietimo įstaigų, verslo ir viešojo sektorių bendradarbiavimą bei kompleksiskai investuojant į verslo aplinkos gerinimo priemones, įskaitant profesinio mokymo(si) bazės plėtrą, sudarant tinkamas sąlygas rengti reikiamos kvalifikacijos specialistus pagal konkrečius vietos verslo poreikius, taip iš dalies sumažinant Regiono gyventojų, ypač jaunimo, vidinę migraciją į kitus regionus dėl geresnių mokymo(si) ir darbo pagal įgytą profesiją pasirinkimo sąlygų, tuo pačiu užtikrinant Regiono konkurencingumo augimą dėl verslo plėtrai reikiamų kvalifikuotų darbuotojų pasiūlos augimo Regione. Kompleksiškai taikant bei apjungiant smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programas su viešosios infrastruktūros ir naujų traukos centrų kūrimu, taip sudarant tinkamas sąlygas verslumo lygiui ir gyventojų perkamajai galiai padidinti;</p> <p>GR2. Nepakankamą verslo susidomėjimo inovacijomis ir aukštosiomis technologijomis ir/ar lėto gamybinių įmonių robotizavimo grėsmės pasireiškimo riziką padėtų sumažinti kompleksiskai apjungiamos priemonės pasinaudojant esama Regione palankia informacine erdve verslo plėtrai ir/ar veikiančių kūrybinių industrijų dirbtuvių potencialu, užtikrinant skirtingų sektorių bendradarbiavimą bei ugdant įmonių gebėjimus įgyvendinti inovatyvius verslo projektus, atsižvelgiant į spartėjančią „Pramonė 4.0“ vystymosi įtaką ekonominei plėtrai, augantį visuomenės dėmesį žiedinės ekonomikos principų diegimui ar didėjančią poreikį paslaugų skaitmenizavimui, šalies mastu įgyvendinamomis investuotojų pritraukimą skatinančiomis iniciatyvomis ir/ar VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ vykdoma privačių investicijų pritraukimo programa;</p> <p>GR3. Didėjančio kaimyninių regionų konkurencingumo grėsmė sumažinama, taikant kompleksines investicijų pritraukimo priemones, vystant būtiną viešąją infrastruktūrą, įskaitant sklypų paruošimą investicijoms, skatinant</p>	<p>GA1. Augančio nuotolinio darbo galimybės, pasinaudojant sąlyginai patogiu Regiono susisiekimu su šalies didmiesčiais, esamomis smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo ir /ar jaunų šeimų pritraukimo į Regioną paramos priemonėmis, kompleksiskai kuriant patrauklią gyvenamąją aplinką ir užtikrinant tinkamą viešųjų paslaugų prieinamumą, yra viena iš galimybių pritraukti ir/ar išlaikyti Regione jaunas darbingo amžiaus šeimas ir kvalifikuotą darbo jėgą, tuo pačiu sumažinti senstančios visuomenės, emigracijos didėjimo, kvalifikuotų, iniciatyvių, lyderystės gebėjimų turinčių gyventojų skaičiaus mažėjimo grėsmę;</p> <p>GA2. Spartėjančios „Pramonė 4.0“ vystymosi įtakos ekonominei plėtrai galimybė, ypač darbe jėgos pasiūlai imliame pramonės ir gamybos sektoriuje, diegiant našias technologijas, skaitmenines inovacijas ir taikant kitas kompleksines priemones yra ne tik būdas užtikrinti atitinkamų įmonių našumą ir didesnės pridėtinės vertės sukūrimą, bet ir būdas spręsti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo ir žemo stambių privačių investicijų lygio sukeliamas problemas, išvengiant menko verslo susidomėjimo inovacijomis ir aukštosiomis technologijomis, lėto gamybinių įmonių robotizavimo ir didėjančio kaimyninių regionų konkurencingumo augimo grėsmės;</p> <p>GA3. Pasinaudojant kintančiomis globalios migracijos tendencijomis, susijusiomis su kvalifikuota darbo jėga, galimybėmis bei sąlyginai patogiu Regiono susisiekimu su šalies didmiesčiais, esamomis smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo ir /ar jaunų šeimų pritraukimo į Regioną paramos priemonėmis, kompleksiskai kuriant patrauklią gyvenamąją aplinką ir užtikrinant tinkamą viešųjų paslaugų prieinamumą, yra viena iš galimybių pritraukti ir/ar išlaikyti Regione jaunas darbingo amžiaus šeimas ir kvalifikuotą darbo jėgą, tuo pačiu sumažinti senstančios visuomenės, emigracijos didėjimo, kvalifikuotų, iniciatyvių, lyderystės gebėjimų turinčių gyventojų skaičiaus mažėjimo grėsmę;</p>

švietimo įstaigų, verslo ir viešojo sektorių bendradarbiavimą, užtikrinant profesinio mokymo(si) bazės plėtrą, bei taip sudarant sąlygas rengti reikiamos kvalifikacijos specialistus pagal konkrečius vietos verslo poreikius Regione, skatinant Regione veikiančių verslo informacijos centrų viešųjų įstaigų (Visagino ekonominės plėtros agentūra, Spiečius Visagine ir Utenoje) bendradarbiavimą, bendros investicinės Regiono platformos sukūrimą ir /ar bendradarbiavimą su VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, pasinaudojant valstybės lygiu vykdoma privačių investicijų pritraukimo programa.

GA4. Augantis visuomenės dėmesys žiedinės ekonomikos principų diegimui, pasinaudojant jau esama Regione palankia informacine erdve verslo plėtrai ir /ar veikiančių kūrybinių industrijų dirbtuvių potencialu, užtikrinat skirtingų sektorių bendradarbiavimą, taikant kompleksines priemones (pvz. kuriant verslo inkubatorius, skirtingų sektorių klasterius ir pan.), sudaro tinkamas sąlygas ugdyti įmonių gebėjimus įgyvendinti inovatyvius verslo projektus, padidinti bendrą verslumo lygį Regione bei prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos poreikių;

GA5. Atitinka GA4 aprašytus ryšius;

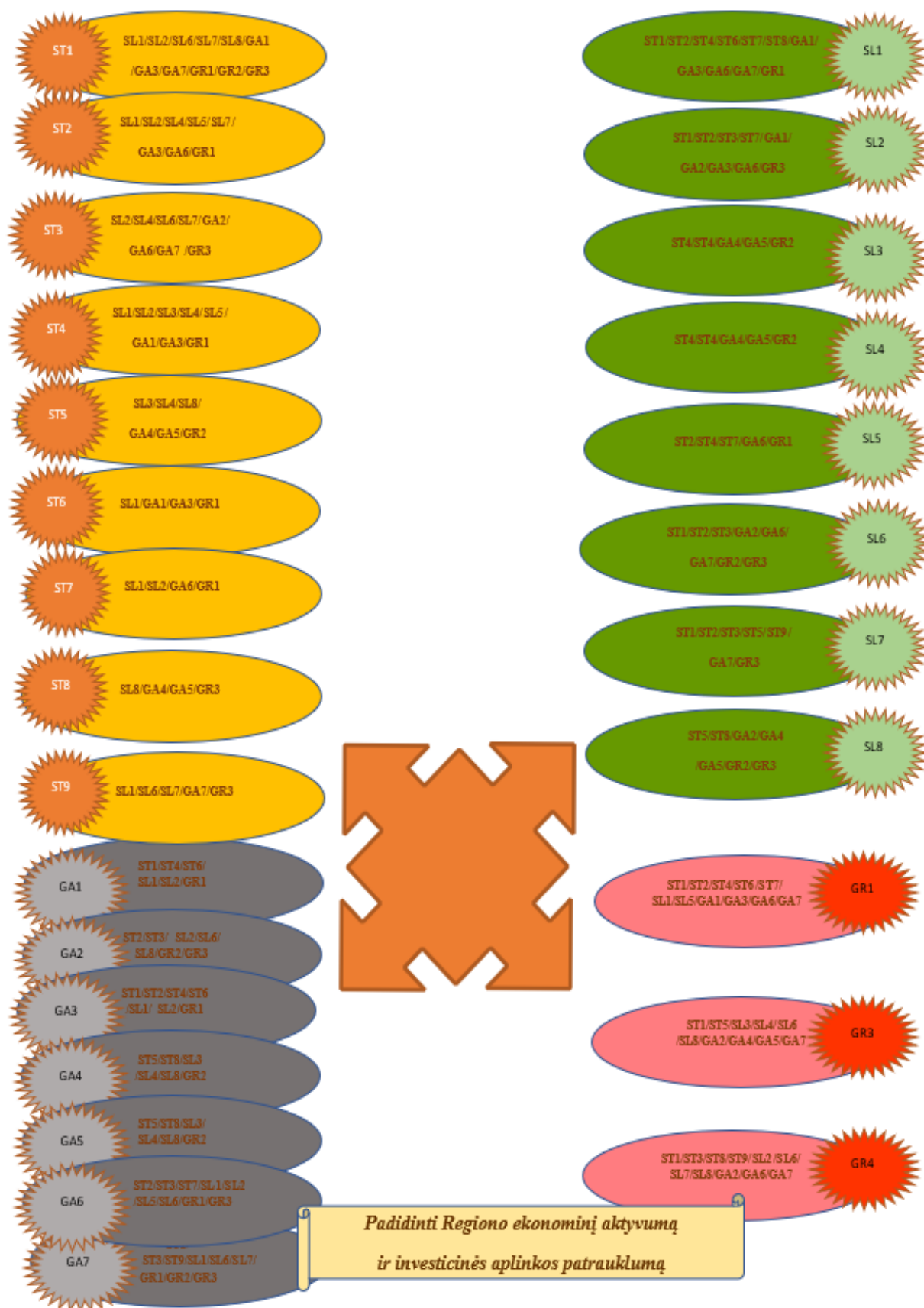
GA6. Nacionalinis dėmesys darbuotojų perkvalifikavimo programoms, pasinaudojant Regione veikiančiomis Utenos kolegija ir profesinio mokymo įstaigomis, galinčiomis rengti specialistus pagal verslo poreikius, užtikrinant švietimo įstaigų, verslo ir viešojo sektorių bendradarbiavimą bei kompleksiskai investuojant į verslo aplinkos gerinimo priemones, įskaitant profesinio mokymo(si) bazės plėtrą, sudaro tinkamas sąlygos rengti reikiamos kvalifikacijos specialistus pagal konkrečius vietos verslo poreikius, taip iš dalies sumažinant Regiono gyventojų, ypač jaunimo, vidinę migraciją į kitus regionus dėl geresnių mokymo(si) ir darbo pagal įgytą profesiją pasirinkimo sąlygų, tuo pačiu užtikrinant Regiono konkurencingumo augimą dėl verslo plėtrai reikiamų kvalifikuotų darbuotojų pasiūlos augimo Regione;

GA7. Investuotojų pritraukimą skatinančios iniciatyvos ir VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ vykdoma privačių investicijų pritraukimo programa, atsižvelgiant į sąlyginai patogų Regiono susisiekimą su šalies didmiesčiais, taikant kompleksines investicijų pritraukimo priemones, pvz. investicijoms tinkamų sklypų paruošimas, pasinaudojant Regione esančiais laisvais sklypais, kuriuose būtų galima vystyti tiek gamybinę, tiek komercinę veiklą, užtikrinat esamų verslo informacijos centrų ir kitų Regione veikiančių viešųjų įstaigų (Visagino ekonominės plėtros agentūra, Spiečius Visagine ir Utenoje) bendradarbiavimą ir bendros investicinės Regiono platformos sukūrimą, sudaro tinkamas sąlygas tiek naujų įmonių, įskaitant ir didmiesčiuose esančių stambiųjų įmonių filialų, steigimui Regione, tiek esamų veikiančių stambiųjų pramonės ir /ar gamybos įmonių plėtrai.

5. ŽEMAS INVESTICINĖS APLINKOS PATRAUKLUMAS

**6. BENDROS TURIZMO INFRASTRUKTŪROS IR KULTŪROS PASLAUGŲ TRŪKUMAS, NEPAKANKAMA BENDRA
TURIZMO RINKODARA**

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>ST1) Didelė virtualių paslaugų teikimo patirtis kultūros įstaigose; ST2) Aktyvios kultūrinę veiklą vykdančios NVO; ST3) Regione aktyvūs kūrybinių industrijų atstovai; ST4) Dėl patrauklaus kraštovaizdžio Regione geros sąlygos kultūros renginiams atvirose erdvėse; ST5) Dalinai išvystyta ir atnaujinta biudžetinių kultūros įstaigų infrastruktūra; ST6) Turizmui patrauklus išskirtinis regiono įvaizdis – „1002 ežerų kraštas“; ST7) Kultūros vertybių ir industrinių objektų turistinis potencialas; ST8) Patrauklūs rekreaciniai ištekliai: poilsiui tinkama gamtinė ir kultūrinė aplinka, kurortinės teritorijos; ST9) Išplėtotą įvairių sporto šakų infrastruktūra, gilios sporto varžybų tradicijos.</p>	<p>SL1) Trūksta bendradarbiavimo tarp kultūros įstaigų ir NVO; SL2) Nepakankamas kultūros įstaigų infrastruktūros panaudojimas; SL3) Daug neįveikintų kultūros paveldo objektų ir jie nepritaikyti turizmui; SL4) Nepakankamas turizmo ir kultūros objektų pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems asmenims; SL5) Nepakankamai išvystyta vandens, pėsčiųjų ir dviračių kelių infrastruktūra; SL6) Nėra vieningos regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemos; SL7) Regioną pristatančių iniciatyvų (renginių, pramogų, kultūros kelių, maršrutų) stygius; SL8) Specializuotų turizmo paslaugų trūkumas.</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>GR1) Spartus tarpregioninės konkurencijos augimas dėl aktyvaus turizmo sektoriaus vystymo kituose šalies bei kaimyninių šalių (Latvija, Lenkija) regionuose; GR2) Pandemijų rizikos didėjimas (COVID-19 ir kt.).</p>	<p>GA1) Sezoniškumo įtakos mažėjimas; GA2) Virtualių paslaugų populiarėjimas visuomenėje; GA3) Kultūrinio turizmo plėtros skatinimas šalyje; GA4) Didėjantis profesionalaus kultūros ir meno renginių populiarumas; GA5) Aktyvėjantis kultūros įstaigų, NVO ir privačių turizmo sektoriaus įmonių bendradarbiavimas; GA6) Augantis visuomenės poreikis inovatyvioms turizmo paslaugoms; GA7) Didėjantis šalies gyventojų poreikis keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje.</p>

Ryšiu aprašymas (žiūr. 6 schema)

ST1. Esama virtualių paslaugų teikimo patirtis kultūros įstaigose tinkamai pasinaudojant virtualių paslaugų populiarėjimu visuomenėje, inovatyvių turizmo paslaugų plėtros ir didėjančio šalies gyventojų poreikio keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje galimybėmis, padėtų ir toliau vystyti kultūrinio turizmo sritį, kuriant patrauklų, inovatyviomis bei interaktyviomis priemonėmis grįstą kultūros įstaigų ir/ar kultūros paveldo objektų įveiklinimo turinį, įtraukiant šiuos objektus į vieningą Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemą bei taip kompensuojant Regioną pristatančių iniciatyvų (renginių, pramogų, kultūros kelių, maršrutų) stygių;

ST2. Aktyvios kultūrinę veiklą vykdančios NVO, taikant kompleksines kultūros įstaigų modernizavimo ir optimizavimo ir/ar neįveiklintų, lankymui nepritaikytų kultūros paveldo objektų sutvarkymo priemones, kuriant pagal konkrečios vietovės specifiką grįstus daugiafunkčius centrus, užtikrinat tinkamą bendradarbiavimą tarp kultūros įstaigų ir NVO, įskaitant ir privačias turizmo sektoriaus įmones, sudaro tinkamas sąlygas vystyti turistinius maršrutus tarp atskirų Regiono savivaldybių, kurie papildytų vienas kitą, pabrėždami tiek bendrą Regiono, tiek atskirų Regiono savivaldybių išskirtinumą, bei leistų subalansuoti esamus turistų srautų netolygumus Regiono viduje;

ST3. Regione veikia aktyvūs kūrybinių industrijų atstovai, tačiau remiantis atlikta problemos priežasčių analize nustatyta, kad kūrybinių industrijų, kultūros kelių ir turizmo potencialas nėra išnaudotas. Minėtų industrijų, o tuo pačiu ir susijusių objektų (menų inkubatoriai, kūrybinės dirbtuvės ir pan.) plėtra, taikant kompleksines priemones, leistų sumažinti nepakankamą kultūros įstaigų infrastruktūros panaudojimą ir/ar neįveiklintų kultūros paveldo objektų pritaikymą lankymui, prisidedant prie teminio turizmo vystymo Regione;

ST4. Patrauklus Regiono kraštovaizdis sudaro geras sąlygas kultūros renginiams atvirose erdvėse, tačiau remiantis atlikta analize nustatyti dideli kultūrinio turizmo ir kultūros renginių dalyvių skaičiaus netolygumai, kuriuos įtakoja ne tik kultūros centrų dalyvių (meno kolektyvų) spartesnis nei šalyje mažėjimas, bet ir skirtingas renginiams būtinos infrastruktūros išvystymo

SL1. Nors viena iš Regiono stiprybių yra aktyvios kultūrinę veiklą vykdančios NVO, tačiau trūksta bendradarbiavimo tarp kultūros įstaigų ir NVO. Pasinaudojant šalyje didėjančiomis bendradarbiavimo tarp kultūros įstaigų ir NVO, įskaitant privačias turizmo sektoriaus įmones, galimybėmis, taikant kompleksines kultūros įstaigų modernizavimo, neįveikintų lankymui nepritaikytų kultūros paveldo objektų sutvarkymo priemones bei jas apjungiant su atskiromis bendruomenių ar NVO vykdomomis priemonėmis, sudaromos tinkamos sąlygos vystyti daugiafunkčius centrus, kuriuose būtų ne tik užtikrinamas bendradarbiavimas tarp kultūros įstaigų ir NVO, bet ir sudarytos tinkamos sąlygos vystyti turistinius maršrutus tarp atskirų Regiono savivaldybių pagal konkrečios vietovės specifiką ir išskirtinumą;

SL2. Nepakankamas kultūros įstaigų infrastruktūros panaudojimas galėtų būti sumažinamas pasinaudojant išorės galimybėmis – kultūrinio turizmo plėtros skatinimu šalyje, didėjančiu profesionalaus kultūros ir meno renginių populiarumu, didėjančiu bendradarbiavimu tarp kultūros įstaigų, NVO ir privačių turizmo sektoriaus įmonių, virtualių paslaugų populiarėjimu visuomenėje, inovatyvių turizmo paslaugų plėtra ir didėjančiu šalies gyventojų poreikiu keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje. Šių galimybių kompleksinis apjungimas taikant patrauklų, inovatyviomis bei interaktyviomis priemonėmis grįstą kultūros įstaigų įveiklinimo turinį, įtraukiant šiuos objektus į vieningą Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemą leistų sumažinti minėtą silpnybę bei prisidėtų prie teminio kultūrinio turizmo vystymo galimybių;

SL3. Neįveikintų ir turizmui nepritaikytų kultūros paveldo objektų silpnybė, galėtų būti sumažinama pasinaudojant išorės galimybėmis – kultūrinio turizmo plėtros skatinimas šalyje, sezoniškumo įtakos mažėjimas, kurį įtakoja didėjantis šalies gyventojų poreikis keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje, didėjantis bendradarbiavimas tarp kultūros įstaigų, NVO ir privačių turizmo sektoriaus įmonių. Apjungiant minėtas galimybes su Regiono turizmo potencialą pabrėžiančiomis stiprybėmis bei atskiromis bendruomenių ar NVO vykdomomis

lygis. Atsižvelgiant į kultūrinio turizmo plėtros galimybių skatinimą šalyje, kultūros įstaigų, NVO ir privačių turizmo sektoriaus įmonių bendradarbiavimo galimybes, didėjančių šalies gyventojų poreikį keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje, kompleksiskai įgyvendinant atitinkamas priemones infrastruktūros netolygumams sumažinti, įskaitant bendras Regiono rinkodaros priemones, tiek pavienių Regiono savivaldybių, tiek bendrai organizuojami renginiai galėtų būti viena iš teminio turizmo vystymo krypčių;

ST5. Nors regione ir yra dalinai išvystyta ir atnaujinta biudžetinių kultūros įstaigų infrastruktūra, bet kultūrinio turizmo potencialą riboja esamų situacijos netolygumai Regiono viduje – nepakankamas objektų pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems asmenims, interaktyvių, vartotojui pateikiamu turiniu, patrauklių ekspozicijų trūkumas ir skirtingas infrastruktūros įveiklinimo lygis. Minėtų silpnųjų pašalinimas, pasinaudojant didėjančiomis kultūrinio turizmo plėtros skatinimo ir profesionalaus kultūros ir meno renginių populiarumo augimo šalyje galimybėmis, leistų plačiau išnaudoti esamą turizmo potencialą;

ST6-ST7-ST8. Regionas pasižymi gamtine aplinkos įvairove, turimais rekreacijos reikmėms tinkamais pritaikyti ar jau pritaikytais kultūros paveldo objektais, kuriamais viešais traukos objektais ir privataus kapitalo vystomais poilsio, rekreacijos ir sveikatingumo centrais. Regionas – tai 1 002 ežerų regionas, kuriame natūralus ežeringumas šalies vidurkį viršija daugiau nei 4 kartus ir yra didžiausias, lyginant su kitais šalies regionais. Išskirtiniai pritaikyti lankymui industriniai objektai sudaro tinkamas sąlygas teminiams turistiniams maršrutams formuoti. Regiono teritorijoje veikia Anykščių, Asvejos, Gražutės, Tumiškių, Labanoro, Sartų regioniniai parkai, Aukštaitijos nacionalinis parkas (bendras saugomų teritorijų plotas sudaro net 35 proc. Regiono ploto ir tai yra pats aukščiausias rodiklis šalyje), susiformavęs istorinis kraštovaizdis su etnografiniais kaimais. Regione aptinkami kurortiniam gydymui pritaikomi mineralinio vandens išteklių (Anykščiuose ir Ignalinoje). Esama gamtinė aplinka ir kiti rekreaciniai Regiono išteklių ne tik nulėmė, kad 3 iš 5 šalyje esančių kurortinių teritorijų yra išsidėsčiusios Utenos regione, bet ir formuoja vieną iš Regiono specializacijos sričių, kuri yra susijusi su turizmo ir rekreacijos bei susijusių sektorių (apgyvendinimas, maitinimas, sveikatinimas ir kitos paslaugos bei pramogos) vystymu.

priemonėmis, sudaromos tinkamos sąlygos vystyti daugiafunkčius konkrečios vietovės specifika paryškinančius centrus, įtraukiant juos į vieningą Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemą, taip kuriant papildomas Regiono turizmo traukos objektus;

SL4. Nepakankamas turizmo ir kultūros objektų pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems asmenims riboja šių asmenų galimybes tinkamai pasinaudoti Regiono turizmo potencialu, todėl atsižvelgiant į didėjančių šalies gyventojų poreikį keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje, galėtų būti įgyvendinamas kompleksiskai taikant universalaus dizaino priemones;

SL5. Nepakankamai išvystyta vandens, pėsčiųjų ir dviračių kelių infrastruktūra ne tik riboja dalies Regiono rekreacinių ir turizmo išteklių prieinamumą, bet ir nulemia bendrų turistinių maršrutų tarp Regiono savivaldybių trūkumą, kuris tuo pačiu įtakoja esamus turistų srautų netolygumus Regiono viduje. Minėtos silpnybės bei jų priežastiniai ryšiai sprendžiami pasinaudojant didėjančiomis šalies gyventojų poreikio keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje galimybėmis, kompleksiskai įgyvendinant bendrų turistinių maršrutų tarp atskirų Regiono savivaldybių priemones;

SL6. Analizuojant bendrą regiono situaciją nustatyta, kad nėra vieningos regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemos. Minėtos silpnybės bei jų priežastiniai ryšiai nulemia nepakankamą Regiono turistinių ir rekreacinių išteklių potencialo panaudojimą vystant turizmo ir rekreacijos specializacijos paslaugų sektorių. Pasinaudojant esamomis Regiono stiprybėmis – virtualių paslaugų teikimo patirtimi kultūros įstaigose, Regione esamais aktyviais kūrybinių industrijų atstovais, ar esama savivaldybių patirtimi, atsižvelgiant į didėjančių virtualių paslaugų populiarumą visuomenėje, silpnybei pašalinti būtinos kompleksinės vieningą Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemą sudarančios priemonės;

SL7. Regioną pristatančių iniciatyvų (renginių, pramogų, kultūros kelių, maršrutų) stygius siejamas su vieningos Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemos nebuvimu. Situaciją iš dalies įtakojo ir tai (tinka ir SL6. silpnybės ryšių atveju), kad 2014–2020 m. ES investicijų laikotarpyje finansuotos rinkodaros priemonės, skirtos esamų turizmo

Nežiūrint minėtų Regiono stiprybių, turizmo potencialas nėra tinkamas išnaudojamas: Regiono kultūriniai ir gamtiniai išteklių bei kultūros paveldas nėra tinkamai įveiklinami, juose teikiamos paslaugos fragmentiškos, įtakojamos sezoniškumo; Nevystomas teminis turizmas, prastas marketingas; Daug smulkių turizmo sektoriuje dirbančių įmonių, apie kurias trūksta informacijos, ar atitinkamą informaciją rasti sudėtinga; Trūksta bendrų rinkodaros programų, kurios tuo pačiu pabrėžtų ir kiekvienos Regiono savivaldybės išskirtinumą; Trūksta turizmo priemonių ne sezono metu; Žemas lankytinų objektų infrastruktūros skaitmenizavimo lygmuo; Nėra turistinių maršrutų tarp Regiono savivaldybių, kurie papildytų vienas kitą, objektų ženklavimas tik vietinio pobūdžio; Užsienio turistai, kurių perkamoji galia didesnė, ilgiau nei vienai nakvynei nepasilieka – trūksta kryptingos užsienio šalims skirtos rinkodaros bei šiai rinkai skirtų bendrų turizmo paslaugų, įskaitant teminius maršrutus, maršrutų tarp atskirų savivaldybių ir pan. Minėtų silpnybių pašalinimas pasinaudojant išorės galimybėmis bei kompleksiskai vykdomos gamtos ir kultūros paveldo pritaikymo lankymui priemonės, naujų traukos centrų kūrimas, kryptinga tiek į užsienio, tiek į vietinį turistą ar vienadienį Regiono lankytoją orientuota rinkodara, įskaitant patrauklias virtualaus turinio priemones, bendradarbiavimo regioniniu lygmeniu užtikrinimas, leistų ne tik pritraukti didesnius turistų bei vienadienių lankytojų srautus, bet ir įtakotų susijusių verslo sektorių plėtrą;

ST9. Išplėtotą įvairių sporto šakų infrastruktūra ir gilios sporto varžybų tradicijos, sudaro tinkamas sąlygas vystyti teminį turizmą, tačiau šis potencialas dėl vieningos Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemos trūkumo, nepakankamo bendradarbiavimo regioniniu lygiu ir/ar Regioną pristatančių iniciatyvų stygiaus, bendrų maršrutų trūkumo nėra tinkamai išnaudotas. Pasinaudojant turizmo sektoriaus įmonių bendradarbiavimo galimybėmis, vystant teminį turizmą bei kuriant bendrus Regiono maršrutus, užtikrinant tinkamą rinkodarą, esama stiprybė sudaro tinkamas sąlygas pritraukti papildomus lankytojų srautus, įskaitant sporto stovyklų dalyvius, bei atitinkamai padidinant maitinimo, apgyvendinimo ir kitų susijusių paslaugų bei pramogų sektoriaus sukuriama pridėtinę vertę.

trasų, kultūros paveldo ar unikalių gamtos objektų žinomumui padidinti, pagal nustatytas finansavimo sąlygas, apėmė tik viešuosius objektus, neapjungiant į vieningą rinkodaros sistemą privačių objektų ir/ar susijusių verslo sektorių teikiamų paslaugų (apgyvendinimas, maitinimas, pramogos ir kitos paslaugos) viešinimo, t. y. didžioji dalis bendro turizmo paslaugų paketo liko neįtraukta į esamus turizmo maršrutus, kas atitinkamai nulėmė ne tik mažesnę Regiono žinomumą, bet ir susijusių su turizmu sektorių sukurtą mažesnę pridėtinę vertę. Esama silpnybė, pasinaudojant nustatytomis išorės galimybėmis, formuoja poreikį planuoti bei įgyvendinti kompleksines vieningą Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemą sudarančias priemones;

SL8. Nors viena iš Regiono specializacijos sričių yra susijusi su turizmo ir rekreacijos vystymu, nustatytas specializuotų turizmo paslaugų trūkumas, kuris dažnu atveju vystomas privačiomis investicijomis. Savivaldybių kryptingai vystoma viešoji turizmo infrastruktūra įtakoja privačias iniciatyvas vystant bei plečiant apgyvendinimo, maitinimo, sveikatingumo ir kitų paslaugų bei pramogų sektorių, kas tuo pačiu išlaiko turistus ilgiau nei vieną dieną bei formuoja papildomų paslaugų paklausą. Siekiant išlaikyti Regiono konkurencingumą ir patrauklumą tiek vietos, tiek užsienio turistams, ar vienadieniams lankytojams, atsižvelgiant į Regiono stiprybes bei galimybes, kompleksinių integralių priemonių įgyvendinimas plėtojant viešąją infrastruktūrą, traukos objektų pritaikymas naujoms veiklos bei kryptinga į skirtingus vartotojus orientuota rinkodara ir bendri Regiono turistiniai maršrutai, leistų padidinti esamus turistų srautus bei atitinkamai sudarytų sąlygas privačioms iniciatyvoms vystyti specializuotas turizmo paslaugas.

GR1. Spartaus tarpregioninės konkurencijos augimo dėl aktyvaus turizmo sektoriaus vystymo kituose šalies bei kaimyninių šalių (Latvija, Lenkija) regionuose grėsmė sumažinama pasinaudojant Regiono stiprybėmis bei išorės galimybėmis, taikant kompleksines turizmo vystymo priemones, išsaugant, plėtojant bei pabrėžiant išskirtinio Rytų Aukštaitijos regiono – 1 002 ežerų regiono identitetą, plėtojant viešąją infrastruktūrą, užtikrinant tolygų traukos centrų vystymą ir tinkamą pritaikymą naujoms veiklos, vykdant kryptingą rinkodarą, įrengiant bendrus, įskaitant teminius, Regiono turistinius maršrutus, užtikrinant kultūros įstaigų, NVO ir privačių turizmo sektoriaus įmonių bendradarbiavimą ir tinkamą traukos objektų įveiklinimą, sudarant tinkamas sąlygas turizmo sektoriaus plėtrai ir privačių iniciatyvų, pagal nustatytą Regiono specializacijos kryptį, skatinimui;

GR2. Atlikta aplinkos analizė leido nustatyti, kad pandemijos suvaržymų įtakotas suteiktų nakvynių mažėjimas Regione buvo daugiau nei 6 kartus mažesnis nei šalyje. Minėti duomenys, ne tik patvirtina mažesnę nei šalyje pandemijų sukeltų pasekmių įtaką Regiono turizmo sektoriui, bet ir atskleidžia Regiono atitinkamų paslaugų potencialą dėl esamos išskirtinai ramios ir natūralios gamtinės aplinkos. Nagrinėjama grėsmės riziką mažina esamų turizmo ir rekreacijos išteklių gausa Regione, kuri taikant kompleksines objektų pritaikymo lankymui priemones sudarytų sąlygas užtikrinti tinkamą turistų srautų reguliavimą, išvengiant jų didelio koncentravimosi pavieniuose objektuose.

GA1. Besikeičiantys šalies gyventojų įpročiai (iš dalies įtakoti COVID-19 pandemijos suvaržymų) keliauti ir pažinti skirtingus šalies Regionus, nulemia sezoniškumo įtakos mažėjimą. Minėta galimybė, pasinaudojant esamomis Regiono stiprybėmis, sudaro tinkamas prielaidas ir toliau vystyti viešąją turizmo infrastruktūrą, organizuojant veiklas nepriklausomai nuo metų sezono laiko (tuo pačiu į bendrus Regiono turizmo maršrutus įtraukiant jau esamus sezoniškumo mažinimui skirtus objektus) kas užtikrintų stabilų turistų bei vienadienių lankytojų srautą ir atitinkamų paslaugų sektoriaus generuojamų pajamų augimą;

GA2. Virtualių paslaugų populiarėjimas visuomenėje formuoja atitinkamų rinkodaros priemonių paklausą. Minėta galimybė bei nustatytos Regiono stiprybės, įskaitant esamą virtualių paslaugų teikimo patirtį kultūros įstaigose, sudaro tinkamas sąlygas e-rinkodaros, įskaitant virtualios realybės, priemonių įgyvendinimui didinant Regiono turizmo ir rekreacijos išteklių žinomumą;

GA3. Kultūrinio turizmo plėtros skatinimas šalyje yra galimybė vystyti kultūrinio turizmo sritį (teminis turizmas), kuriant patrauklų, inovatyviomis bei interaktyviomis priemonėmis grįstą kultūros įstaigų ir/ar kultūros paveldo objektų įveiklinimo turinį, įtraukiant šiuos objektus į vieningą Regiono turizmo informacijos ir marketingo sistemą bei taip kompensuojant Regioną pristatančių iniciatyvų (renginių, pramogų, kultūros kelių, maršrutų) stygių;

GA4. Didėjantis profesionalaus kultūros ir meno renginių populiarumas yra galimybė užtikrinti nepakankamai išnaudotą kultūros įstaigų infrastruktūros potencialą kultūriniam turizmui vystyti, taikant patrauklų vartotojui kultūros įstaigų įveiklinimo turinį;

GA5. Aktyvėjantis kultūros įstaigų, NVO ir privačių turizmo sektoriaus įmonių bendradarbiavimas, sudaro tinkamas sąlygas kompleksinių kultūros įstaigų modernizavimo, neįveikintų ar lankymui nepritaikytų kultūros paveldo objektų sutvarkymo priemonių įgyvendinimui, apjungiant jas su atskiromis bendruomenių ar NVO vykdomomis priemonėmis, kuriant daugiafunkčius centrus, kuriuose būtų sudarytos tinkamos sąlygos vystyti turistinius maršrutus tarp atskirų Regiono savivaldybių pagal konkrečios vietovės specifiką ir išskirtinumą;

GA6. Augantis visuomenės poreikis inovatyvioms turizmo paslaugoms, pasinaudojant Regiono stiprybėmis, sudaro prielaidas kompleksinių priemonių įgyvendinimui, vystant vartotojui patrauklią viešąją infrastruktūrą, tinkamai išnaudojant traukos objektus bei esant galimybei į jų įveiklinimą pasitelkiant privatų kapitalą (viešosios privačios partnerystės projektai) ir privataus sektoriaus patirtį bei esamą vadybinį–komercinį, į rezultatą orientuotą objektų įveiklinimo inovatyviomis paslaugomis, veiklos modelį;

GA7. Didėjantis šalies gyventojų poreikis keliauti ir leisti laisvalaikį šalies viduje yra viena iš pagrindinių tolesnio Regiono turizmo potencialo vystymo galimybių, formuojanti poreikį ir toliau kryptingai vystyti viešąją infrastruktūrą ir naujus traukos objektus, teminį turizmą ir vieningus, skirtingas savivaldybes apjungiančius, turistinius maršrutus, užtikrinti kryptingą į vartotoją orientuotą rinkodarą, įskaitant patrauklias virtualaus turinio priemones, sudarant tinkamas sąlygas su turizmu ir rekreacija siejamos specializacijos srities plėtrai bei naujų verslo iniciatyvų atsiradimui Regione.

6. BENDROS TURIZMO INFRASTRUKTŪROS IR KULTŪROS PASLAUGŲ TRŪKUMAS, NEPAKANKAMA BENDRA TURIZMO RINKODARA

